

Slovenski

PRIJATEL.

Štev. 7. V Celovcu 15. julija 1870. XIX. tečaj.

Pridiga za 9. pobinkoštno nedeljo.

(Od solz; gov. J. A—st.)

„Ko je mesto ugledal, zjokal se je nad njim“. Luk, 19, 41.

V v o d.

Veliko so povedali preroki stare zaveze od prihodnega Odrešenika, veliko so zapisali sv. evangelisti od njegovega djanja in nebanja, od njegovega življenja in obnašanja v tej in tej priložnosti; vendar v celem sv. pismu nikoli nikjer ne berem zapisanega, da bi se bil Jezus kdej smejal. Sicer jes ne morem misliti, da bi se Jezus clo nikoli ne bil smejal, zlasti v družini svoje matere Marije in svojih aposteljinov, vendar zapisano to ni nikjer. Pač pa je zapisano, da je Gospod večkrat žalosten bil in clo jokal. Jokal je pri grobu svojega prijatla Lazarja; jokal tudi, ko je prelepo Jeruzalemsko mesto ugledal, in premišljeval njega slepe, hudobne in terdovratne prebivalce.

Ajdovski modrijani, ki se jim je reklo Štojikarji, so bili te misli, da se možaku ne spodobi jok, da solze so znamenje slabosti.

Špartanskega kralja Kleomena, ko je s solzami v očeh od svoje matere slovo jemal, je ta sama opominjala, naj veselega obraza pred ljudstvo stopi, ker bi mu gerdo in sramotno bilo, ako bi ga ljudstvo solznega, objokanega vidilo.

Iz enacega vzroka je David, ko se je po Absolonu, svojem sinu jokal, svoj obraz zakril, da bi vojvoda Joab tega žalovanja ne zapazil.

Pobožni kralj Ecehija, pa je na svoji bolniški postelji svoje obličje v steno obrnil, da prikrije svoje solze.

Ne tako pa kralj miru, Jezus Kristus, pred čegar modrostjo in velikodušnostjo so vsi modrijani in junaki tega sveta le prazna senca. Ravno tisti čas, ko je brez vsega strahu v terpljenje šel, vendar svojih solz nad hudobnim Jeruzalemom ni hotel prikrivati, temuč „ko je mesto ugledal, zjokal se je nad njim“. Kristus tedaj se ni sramoval solz. „On, pravi sv. Avgustin, je jokal, in nas je učil jokati“. Pa ne le učil, clo zapovedal nam je jokati, ko je unim Jeruzalemskim ženam rekel: „Jokajte same nad seboj in nad svojimi otroci“. Pa zakaj je Jezus nas jokati učil, zakaj nam clo zapovedal jokati? Gotovo le zato, ker je vedel, kako potrebno je tudi nam jokati, in ker mu je znano bilo, kakšino moč v sebi imajo prave solze človeške. Zato vam hočem danes nektere okoliščine in priložnosti opomniti, zakaj bi tudi mi smeli in morali žalostni biti in jokati. Govoril bom od solz; pripravite se!

Razlaga.

Že v starem testamentu je prerok David (ps. 83, 7.) našo zemljo dolino solz imenoval. In res je nam vsem žalost in jok tako prirojen, da ga ni človeka na zemlji, kateri bi nikoli ne jokal. Salomon sam od sebe je rekel: „Ko sem bil rojen, . . . prvi glas sem z jokom dal od sebe“. Rekel je pa tudi, da vsi imajo enak vhod v življenje, in enak izhod. (Modr. 7, 3. 6.) S solzami pride človek na svet, in s solzami gre spet iz sveta. Veliko solz so ljudje na zemlji že točili, veliko jih še pretakajo, in veliko jih bodo še točili. Toda vsake solze niso Bogu dopadljive, in jokačim ne v prid.

Prišla je enkrat k pobožnemu duhovnu stara ženica, ki je zlo žalostna bila, in ga vprašala, ali bi zamoglo morje vse solze v se vzeti, ki se stočé na zemlji. In duhoven jej je odgovoril: „Če nespametne, otročje in nečiste solze odvezamemo, vse druge solze zadosti prostora imajo v skledici, ki jih angelj v nebesa nosi, in za dan povračila prihranja“. In koliko je takih solz, ki so brez zasluženja in še clo pregrešne! Koliko je solz, ki se preli-

vajo iz samoglavnosti, togote, nepoterpežljivosti, nevošljivosti, hinavščine ali iz nečiste ljubezni! Koliko solz je otročjih zavoljo časne zgube ali revščine! Kakor majhni otroci jokajo, kader se jim škarje, ali kako drugo oestro orodje iz rok vzame; ravno tako tudi dostikrat odrasčeni ljudje jokajo, ako zgubijo časne reči, ker s svojo slabo pametjo ne spoznajo, kako dobro da Bog ž njimi misli, da jim to ali uno časno reč vzame. Take solze ne pomagajo v nebesa, ampak v pekel. — So pa še clo take solzé, ki pridejo naravnost od hudobnega duha. Hudič, kateri se vsakoršnih pripomočkov poslužuje, da duše lovi, se v to poslužuje tudi solz.

Osemdeset mož je v spokornih oblačilih z darimi prišlo, Bogu darovat. Hudobni Izmael jim je naproti šel, in je jokal kakor oni; hlinil se je, da je njih prijatelj, in da jih hoče k darovanju peljati; potem pa jih je v sredi mesta ubil. (Jerem. 41, 6. 7.) Tako se še današnji hudobni sovražnik, pri takih, ki so mehkega serca, pod šemo solz prikriva, da s tako hinavsko svetostjo marsiktero dušo omoti in vjame.

Pri solzah je tedaj vse na tem ležeče, od katerega duha da pridejo. Le tiste solze, katere sv. Duh iz naših oči izžema, so dobre. Vprašanje je tedaj, kdaj in zakaj naj jokamo, da bodo naše solze dobre in zveličanske.

Dobre in zveličanske solze izvirajo sosebno iz peterih solznih studencev, ki se nam iz Jezusovega zasluženja odpirajo, in se ž njegovimi peterimi ranami zlagajo.

1. Pervi solzni studenec se izteka iz premišljevanja časne revščine, ktera nas tako pogostoma tukaj na zemlji zadeva, in v kateri, kakor se namreč kristjanom spodobi, v božjo voljo vdani prosimo Boga, da bi nas rešil iz nje.

Ta studenec je nar obilniši, ker velika velika je naša revščina na zemlji.

Sinovi starega očaka Jakopa so svojega brata Jožefa, ki je bil ljubljeneec Jakopov, v Egipt prodali, so njegovo pisano suknjico vzeli, jo pomočili v kozlovo kri, ki so ga zaklali: „To suknjo smo našli; poglej, če ni suknja tvojega sina!“ Jakop jo precej spozna, in mili glas zažene: „Suknja je mojega sina, — divja zver ga je pojedla; oh, zver je Jožefa požerla!“ Pretergal je svoje oblačila, se oblekel v žimovnik, in je objokoval Jožefa prav dolgo časa. Njegovi otroci so se snidali, da mu žalost polajšajo; on pa se ni dal vtolažiti, in je rekel: „Žalosten pojdem pod zemljo za svojim sinom.“ (I. Mojz. 37).

Kolikrat se tudi staršem prigodi, kakor se je Jakopu prigo-

godilo, da jim ljubljenega, dostikrat edinega otroka, nemila smert vzame! Kolikrat se prigodi, da neusmiljena smert tudi otrokom dobrega očeta, ali ljubo mater vzame! Kolikrat mora prijatelj svojega prijatla, brat svojo sestro, sestra svojega brata, mož svojo ženo, žena svojega moža k grobu spremiti! Kader taka britkost vas zadene, le jokajte, saj je tudi Jezus jokal pri smerti svojega ljubljenega prijatla Lazarja (Jan. 11, 35.) in Judje, ko to vidijo, so rekli: „Glejte, kako ga je ljubil!“ Tako naj tudi naše solzice, kader nam nemila smert naše ljube vzame, kakor dar ljubezni, rajnkim še tekó. — Grešno nekeršansko bi le to bilo, ko bi po svojih mertvih silno in nespametno jokali in vpili, in nezmerno žalovali; žalujejo nekteri, ki se nikdar potolažiti ne dajo, in se za svojimi rajnimi v grob spustiti hočejo. Tako nezmerna žalost mertvim clo nič ne pomaga, nam pa veliko več škoduje.

Ravno tako tudi točite solze, kader vas velike nesreče zadenejo, kader vas huda bolezen napada, kader hudobni jeziki vaše dobro ime černijo, kader ste po nedolžnem preganjani, kader se imate z veliko revščino vojskovati, ali kader toča vašo setev konča, ogenj vaše hiše vpepeli, kuga vašo živinico pomori: Ja, le jokajte; to da spet le s popolnoma vdanostjo v božjo voljo.

2. Drugi solzni studenec izvira iz žalosti zavoljo storjenih grehov. In ravno greh bi nas moral nar močnejši priganjati, solzé in grenke solzé točiti. Greh je nar večje hudo, ki nas časno in večno nesrečne dela.

Zavoljo greha je kralj David v britki žalosti zdihoval: „Utrudil sem se v svojem zdihovanji; vse noči perem svojo posteljo; s svojimi solzami močim svoje ležišče“. (Ps. 6; 7.) Oh, to je bil velik potok solz, da je posteljo prati, in ležišče premočiti zamogel! Glej tukej izraelcevo pokoro, kaj boš storil ti, ki si kristjan?

Kako zlo je objokovala spokornica Marija Magdalena svoje grehe v Simonovi hiši vpričo vseh! „Zad k njegovim nogam je stopila, in mu je začela s solzami noge močiti, in jih je z lasmi svoje glave brisala, in mu je noge poljubovala, in z mazilom mazilila“. Luk. 7, 37. —

Potem, ko je Peter svojega Gospoda in Učenika trikrat zatajil, „šel je ven, in je milo jokal“. Luk. 22, 62.

V življenju svetnikov nahajamo množico spokornikov, ki so skorej neprenehoma svoje grehe objokovali. „Kamorkoli se obernem“, rekel je sv. Pavl puščavnik, „povsod vidim le svoje grehe; mislim se peklu zapadenega, ker vidim brezštevilno množico duš,

ki so manj zadolžene, kakor jes, in potlej se veržem z obličjem na zemljo, in jokam in zdihujem pred svojim sodnikom“. — Talelej je 60 let preživel v molitvah in solzah, in v nar. strašnejšem pokorjenji, in ko so prišli ljudje ga obiskat, in so prosili ga, naj jim da kak nauk, dal jim je samo ta nauk: „Jokajmo bratje moji! Ta čas nam je od božje milosti le v pokoro dan. Gorje nam, če bi le kolikej tega zgubili!“

Kakor so ti spokorniki jokali, tako naj jokajo vsi grešniki. To tirja Bog sam od grešnikov, ter pravi: „Spreobrnite se k meni iz vsega svojega serca s postom, in z jokom, in s plakanjem“. (Joel. 2, 12.) Blagor grešnikom, ki svoje grehe obžalujejo in objokujejo! Nad njimi se bodo spolnile besede Kristusove: „Blagor vam, ki zdaj jokate, ker se bote smejali!“ Luk. 6, 21. — Gorje pa grešnikom, ki zavoljo svojih grehov nimajo nobene žalosti, jok brez konca jih čaka tam v unajni temi, kjer je jok in škripaje z zobmi! O zato obžalujmo svoje grehe zdaj, da ne bomo enkrat jokali vekomej!

3. Tretji solzni studenec izvira iz goreče ljubezni do bližnjega zavoljo grehov in zavoljo revščine vseh, kakor da bi naši lastni grehi bili, in naša lastna revščina.

Po Jezusovem zgledu in nauku moramo žalovati in jokati tudi zavoljo grehov drugih ljudi. Vsak človek, ki v grehu tiči, je podoben Jeruzalemskemu mestu, in gre svojemu pogubljenju naproti. In koliko je takih ljudi! Koliko je nevernikov in grešnikov, kateri Boga, neskončno dobroto in svetost, neprenehoma žalijo, in od spreobrnjenja nič vedeti nočejo! Ali ne bote milovali in žalovali nad njimi? Po božji podobi so vstvarjeni, z drago ceno so odkupljeni, za večno čast so poklicani, naši bratje, naši bližnji so, — ali jih ne bomo ljubili, sami sebe kakor? O, kdor bi se za njih dušno revščino ne zmenil, ne mislil bi, kakor je božji Zveličar mislil, in bi kazal, da nima nobene ljubezni do bližnjega, nobene gorečnosti za božjo čast, in nobenega sočutja; kazal bi, da ima merzlo in terdo serce. Mi pa moramo po besedah sv. Pavla misliti, kakor Jezus Kristus (Filiplj. 2, 5.), moramo nejevernike in grešnike objokovati, kakor jih je on objokoval, zanje moliti, kakor je on molil, za njih spreobrnjenje delati, kakor je on delal.

Če smo pa že dolžni dušno revščino vsacega človeka objokovati, koliko bolj bi imeli še le revščino tistih ljudi objokovati, s kterimi smo v kaki posebni zavezi! Če postavim starši razberzdanega otroka imajo, naj ga prav posebno miloyajo in objokujejo, naj prav posebno zanj molijo, in za njegovo spreobrnjenje si prizadevajo. To je sveta Monika, mati sv. Avgušтина, prav zvesto

spolnovala. Avguštini je v svoji mladosti v krivoverstvo in nečistost zašel. Kaj pa je storila njegova mati? Sv. Avguštin sam pové: „Ko je vidila, da sem se od tebe, o Bog, odločil, so bile njene oči kakor dva vroča studenca. Nikoli nobena mati ni toliko solz točila na grobu svojega edinega sina, kakor jih je ona točila zavoljo moje v pregrehi umerle duše. Ves čas — in to je veliko let terpelo — da sem se zmirej bolj od tebe odločil, njena serčna britkost ni nehala, kakor da bi ne bila več sina, ampak le njegovo mertvo truplo pred očmi imela“. Tako je sv. Monika svojega razberzdanega sina objokovala, in zanj molila. In ni zastoj jokala in molila. Avguštin se je spreobernal, in je poslednjič eden nar imenitnejših učenikov kat. cerkve in eden nar večjih svetnikov postal. — Očetje, matere! ki razberzdanega otroka imate, storite, kakor je Monika storila; jokajte in molite za njegovo spreobrnjenje, in ne nehajte jokati in moliti, dokler bote vslišani.

Pravični vzrok solze točiti imamo tudi zavoljo telesne in časne revščine bližnega. In koliko je take revščine na svetu! Koliko naših bratov pomanjkanje terpi, in nimajo, s čimur bi svojo lakoto vtolažili in svojo nagoto pokrili! Koliko jih v hudih in dolgih boleznih leži! Koliko je zaničevanih, stiskanih, preganjanih! Koliko je obiskanih od nesreč! Koliko jih žaluje po svojih ljubih rajnikih, ki jim jih je neusmiljena smert vzela, in ki bi jim še toliko potrebni bili. Ko vidi svoje brate v revah in težavah, dober usmiljen človek toči solze, rad bi pomagal, ko bi le pomagati mogel.

Tako so se usmiljenja ginjeni Jobovi prijatli zjokali nad njim, ko so ga vsega v oteklinah na gnoju ležati vidili, in ko so svoje oblačila pretergali, trosili so prah čez svojo glavo proti nebu. Job 2, 12.

Tako je prerok Jeremija prosil za studenec solz, da bi noč in dan svoje ljudstvo objokovati mogel. Jer. 9, 1.

4. Četrti solzni studenec izvira iz usmiljenja s Kristusom. Mi tukej svoje solze zedinimo z njegovimi solzami, in žalujemo zavoljo njegovih bolečin, ki jih je za nas terpel. Zmed vseh premišljevanj je bilo za prave kristjane od nekdaj prvo in nar imenitnejše premišljevanje Kristusovega terpljenja, in v njem najde kristjan močen vzrok solze točiti.

Sv. Brigita je v svojem dvanajstem letu slišala pridigo od Kristusovega terpljenja, ki ji je globoko v serce segla. Prihodnjo noč je mislila, da vidi Jezusa na križu visečega, vsega z ranami in s kervjo pokritega; ob enem se ji je zdelo, da sliši glas: „Po-

glej me moja hči!“ Na to je rekla: „Oh, kdo te je tako ranil?“ „To so tisti, jej je odgovoril glas, ki me zaničujejo, in so neobčutljivi proti moji ljubezni, ki jo do njih imam“ — Ta skrivnostna sanja jo je tako živo ganila, da je nikoli več ni mogla pozabiti, in od tistega časa je neprenehoma terpljenje našega Odrešenika premišljevala. Že sama misel, da On, ki je Bog in človek skupej, je za nas terpel, ji je vselej tako serce omečila, da se ni mogla solz zderžati.

O kristjan, glej Kristusa križanega, kako moli in joka zavoljo tvojih grehov, in prizadevaj si, da boš tudi ti zavoljo svojih grehov moliti in jokati zamogel!

5. Peti studenec zveličanskih solz izvira iz gorečih želj, gledati Boga. Mi še ne gledamo Boga, in zato pobožni kristjani solze točé, ker te neizrekljive sreče še ne uživajo. Take so bile solze kralja Davida, ki je rekel: „Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu; kdaj bom prišel, in se prikazal pred božjim obličjem?“ Ps. 41. —

Take so bile tudi solze sv. Antona. Od njega pripoveduje sv. Gregor veliki, da je vsak dan veliko solz prelivaj, in po nebeški domovini zdihoval. Ko je enkrat molil, mu je Gospod zaklical: „Bodi pripravljen, iti v večno mesto, ki si ga s toliko solzami iskal“.

Sklep.

To so tedaj peteri studenci zveličanskih solz Repetatur.

Na take solze z dopadenjem gleda Bog, Oče usmiljenja, in njegovi sv. angeli jih pristrežejo in shranijo v zlatih skledicah in enkrat v nebesih se bodo svetile kot žlahtni kamni v kronah na glavi tistega, ki jih je tukej na zemlji točil: „Kteri sejejo s solzami, bodo želi z veseljem“. Ps. 125, 5. Amen.

Pridiga za 10. pobinkošno nedeljo.

(Od vojske, kuge in lakote v stari zavezi; gov. T. R.)

„Bogl bodi meni grešniku milostljiv“. Luk. 18, 13.

V v o d.

Med mnogoterimi šibami, s katerimi nas pravični Bog obiskuje in tepe zavoljo naših grehov, so tri nar bolj občutivne, in té šibe so: vojska, kuga, lakota. Te šibe so si tako zveste prijateljce, tako ena drugi prisežene tovaršice, da se nikjer in nikdar ne ločijo; one se ne le samo zaporedoma versté, temuč planejo tudi vse tri v štric, vse tri skupaj nad nas, kakor pšice iz strelcevega loka, kakor šibre iz puške. Tu in tam se sliši, kako da se grozovitne vojske bijejo, kervavi pundi se vnemajo, stebri kraljestev in cesarstev se majajo, in kri vojščakov na potoke teče. Zemlja merličev včasih več zakrivati ne more; ne sliši in bere se družega, kakor od pokončavnih vojsk, in od pripravljanja k vojskam. — Neusmiljena kuga, zalezljiva kolera mori tu in tam na tisuče ljudi, in jih pod zemljo spravlja; hiše, vasi, terge, mesta prazni, vse se pred njo trese, boji.

V štric teh dveh šib divja še tretja, nenasitena lakota, dragina, pomankanje žita, gnjiloba, bolezen pri terti, pičli pridelki, slabe letine. Tele so šibe božje, pod katerimi večkrat ves svet joka, in stoka. Ako ravno so pri nas zdaj nastopili boljši časi in se ne sliši od teh strašnih šib, vendar varni pred njimi nismo nikoli; saj smo že vse te šibe tudi mi okusili dosti. —

Ljubi kristjani moji! zakaj nas Bog tako ostro spokorja? Odgovor: Zavoljo našega zadolženja. Veliko je grehov, malo pokore; veliko prevzetnih farizejev, malo pa spokornih colnarjev; veliko razbojnikov, krivičnikov, nečistnikov, malo pa skesanih grešnikov. Ljudje prevzetujejo, in se puntajo kakor zaverženi duhovi zoper svojega stvarnika, Bog pa prevzetne ponižuje, in s pravičnimi šibami tepe. — Že prvi greh je bil iz napuha; z grehom vred je

prišla prevzetnost na svet; dokler bodo ljudje, bo greh, in prevzetnost; dokler pa bosta greh in prevzetnost gospodarila, bodo tudi divjale te tri šibe Božje: vojska, kuga, lakota po zemlji. Zato učim, da vojska, kuga, lakota niso nove, ampak stare kazni, da so bile, so in bodo na svetu grešnikom v strahovanje, pravičnim pa v blagor. Kar vam iz starega in novega zakona dokažem. Poslušajte danes le iz starega zakona.

Razlaga.

Vojska, kuga, in lakota, te tri šibe Božje, so bile od začetka sveta do Kristusovega rojstva na zemlji.

1. Že v nebesih je bila vojska. Sv. pismo govori: „Vstal je velik boj v nebesih. Mihael in njegovi angeli so se bojevali z zmajem (drakonom) in zmaj se je vojskoval in njegovi angeli, in niso premagali, tudi niso več našli prostora v nebesih“. Skriv. raz. 12, 7—8. Zakaj se je spuntal Lucifer? Napuh je oslepel satana, da se je bil spuntal zoper Boga; nevošljivost ga je gnala, da je vojsko na zemlji zakuril. Naše perve stariše je zapeljal v greh, in greh je vojsko zasejal. Že hudobni Kanj je vzdignil vojsko zoper svojega nedolžnega brata; zavid in sovražstvo ga omamita, da s kolom vbije pravičnega Abelna. Dolgo časa se je čednost bojevala z grehom; dolgo časa se je branil Zetov rod spačenim Kajnovim mlajšim, dokler na zadnje so otroci Božji podlegli hudobnim otrokom sveta, tako da ob času pravičnega Noeta je bil končan celi svet z vesoljnim potopom. O žalostno vojskovanje! V nebesih so zvesti angelei premagali hudobne, na zemlji so pohujšali, podjarmali častivce živega Boga. — Strašne vojske, grozopolni boji, kervavi punti so se nevgasljivo vneli po podertju Babilonskega stolpa. Že pravični Abraham je imel vojsko da je rešil svojega stričnika Lota iz rok njegovih sovražnikov. Koliko Faraonovih vojščakov je bilo pokopanih v valovih rudečega morja! Kolikokrat so se morali bojevati Izraelci v puščavi z Amalekičani in z drugimi ljudstvi! Koliko človeške kervi je bilo prelite, preden so dobili Izraelci pod Jozvetom obljubljeno deželo v last in posest! O koliko tisuč in tisuč ljudi je pocepalo pod mečem in lokom na obojni strani v bojih pod sodniki s Filistejci in sosednjimi sovražniki, da je celo skrinja miru in sprave padla nasprotnikom v roke! Ali ni bil Savel v vednih vojskah? ali ni v njih žalostno poginil? Ali se ni David v bitvah in puntih postaral? Odprimo tretje in četrte bukve kraljev, in kaj beremo? Strašne vojske, grozne mo-

ritve, prelivanje kervi, požiganje vasi, podertje tergov, in razvaline mest. Kako razkačeno je bilo obdano mesto Samarija! kako strašno razsut Jeruzalem v groblje! Odpeljani so bili v sužnost Izraelci na Asirsko, Judje na Babilonsko. In kader so bili Judje spuščeni nazaj domu, neprenehoma so od sovražnikov nadlegovani zidali novi Jeruzalem z mečem v levi, s kladvom v desni roci. Tudi pet junaških Makabejcev je v vojskah pobitih.* — Kaj porečem še le od vojsk, katere so imeli Egipčani in Afrikanci, Asirci in Babilonci, Gerki in Rimljani, Nemci in drugi neznabožni narodi? Naj že beremo ali sv. pismo, ali druge zgodovinske bukve, povsod se najde: zdražbe med sosedi, puntanje podložnih zoper svoje oblastnike, sovražstvo med narodi, razpori med vladami, prekucija med ljudstvom; pšice so napravljene, loki napeti, sulice nabrušene, meči potegnjeni; tla so polite od človeške kervi rudeče, zemlja od trupel pobitih vojščakov nagnojena i. t. d.

2. Z vojsko vred divja tudi divja kuga. Ko je bil David ukazal prešteti vse ljudstvo od Dan do Berzabé, stopi k njemu prerok Gad, in mu reče v Gospodovem imenu: „Ker si se prederznil, prešteti Božje ljudstvo, zameril si se pred Gospodom zeló. Trojno je bilo na zberitev dano: ali sedem let lakoto, ali tri mesce nesrečna vojska, ali tri dni kuga v tvoji deželi“. (II. Kralj. 24.) David izbral si je kugo; in glej, sedemset tavižent mož je kmalo pomerlo. Za res kakor so vojske zavoljo prevzetnosti in lakomnosti, zavoljo nepokorščine in sovražtva, tako je tudi kuga le zavoljo greha. Kaj leži tam v tistem zalem kraju, kjer so nekdanj nesramne mesta Sodoma in Gomora stale? Smradljivo jezero, iz katerega puhti kužni zrak, da ptiči, ki zgoraj letajo, mrtvi v jezero padajo, in ljudje pomirajo, kateri tisto strupeno vodo le pokusijo. Kaj so bile tiste stiske, katere je Bog pošiljal čez Egipt, posebno peta, kakor strašne kuge? Ali ni bila vsa živina sognila? (II. Moj. 9, 6.) — Ena nar bujših kužnih bolezni so bile ostudne gobe; vsa koža je bila opahnjena in smradljiva, vsa grintova in toriva, viditi je bila le ena sama krasta; udje so bili zapečeni, oči ognjene; človek, kateri je bil obdan s to boleznijo, je moral bežati od ljudi, po samotah se potikati, in večji del v tej kugi umreti. Več, kakor 1500 let je ta strašna kuga na zemlji gospodarila. Ko so bili Judje še v puščavi, nasledimo jo, strah je delala pod prerokom Elizejem, in nahaja se tudi v novem zakonu. Koliko družih kužnih bolezni je bilo pred prihodom Kristusovim na svetu, in kako so se vse imenovala, ni nam znano, tudi ni kraj in čas, jih tukaj naštevati. Moj namen je dokazati, da strašne kuge so vselej bile na svetu, in sicer zavoljo greha. Zavoljo nečistosti se vali strupena sapa iz Sodomskega jezera, zavoljo Faraonove terdovratnosti so teple kužne kazni Egipčane, zavolj Davidove prederznosti je razlival Gospodov Angelj kozarec strašne kuge nad

Jude, zavoljo lakomnosti je moral Gieci v ostudnih gobah živeti in umreti. (IV. Kralj. 5.)

3. Z vojsko in kugo vstric stopa tudi gladovna lakota. Kakor kuga in vojska je tudi lakota grešnikom v pokorjenje, pobožnim v dobiček; „zakaj fistim, ki Boga ljubijo, vse služi k dobremu“. (Rim. 8, 28.) — Lakota je bila že zdavno na svetu. Že Abraham pravični mož, in poseben ljubljenelec Božji, je pil iz nje grenkega kelha. Tudi v Kananski deželi, kamor je bil poklical Bog Abrahama, in od katere se glasi, da teče v nji med in mleko, je lakota vstala. Abraham jo potegne v Egipt. Ali glejte, kaj se zgodi? Faraon vzame Abrahamu prelepo Saro. Ali sedaj tepe in tlači Bog Faraona, njegovo družino in hišo z nesrečami in šibami, da pokliče Abrahama, in mu Saro neoskrunjeno nazaj izroči. Glejte kaznovanje za Faraona, glejte pa tudi dobiček za Abrahama. Abraham je bil spoštovan, visoko obrajan, je obogatel na premoženju, pri družini, pri živini, v denarjih, v srebru, v zlatu, je bil silno velik posestnik. (I. Moz. 12, 10—13.)

Ob času kralja Davida je razsajala lakota cele tri leta tako hudo, da so cepali ljudje kakor muhe pod njeno žertno koso. Kralj David vpraša Gospoda, od kod ta občutivna kazen, in Bog mu odgovori: „Zavoljo Savla in njegove kervolakomne hiše, ker je Gabaoničane pomoril“. Nedolžno prelita kri Gabaoničanov je vpila v nebó za maščevanje. Bog je pravičen povračevavec. Gabaoničani tirjajo: Savlova rodovina mora biti končana, in sedem njegovih mlajšev križanih. David dovoli. Serditi Gabaoničani primejo sedem Savlovih sinov, in jih ob času ječmenove žetve križajo. Božja pravica je bila potolažena, in lakota je nehala. (II. Kralj. 21, 1—14.) Očiten dokaz, in z rokami se došlata, da Bog nas tepe zavoljo naših in naših prednikov pregreh.

Če je pa bila kedaj strašna lakota na zemlji, bila je gotovo pod hudobnim kraljem Ahabom. Prerok Elija reče: Tri leta in šest mesecev ne bo ne dežja ne rose. In taka je bila. Trava se se je posmodila, dern in griva posušila, drevje in germovje zgorelo. studenci, potoki, reke posuhnili. Ljudje so hipoma merli, zemlja od pekočega sonca vsa sožgana, je smerdela od gnjilobe pokopanih merličev. — Kdo je bil kriv te strašne šibe? Hudobni kralj Ahab, in njegova molikavska žena Jezabel, katera sta ljudstvu prepovedala moliti pravega Boga, katera sta skorej vse Božje služabnike in preroke pomorila, molika Bala pa molila, in moliti zaukazala. „Nisem jes“, reče Elija k Ahabu, nisem jes priklical te šibe čez Izraelsko ljudstvo, ampak ti, in hiša tvojega očeta, ki ste zapustili Gospodove zapovedi, in ste si izvolili Bala za svojega Boga“. III. Kralj. 18, 18. Kateri so pa dobički, ki jih je prinesla ta ob-

čutivna šiba Božja. Pervi nasledki so spoznanje, da je Bog vsega-mogočen, dalje trdna vera, da je Bog Gospod nebes in zemlje. Pravi služabniki Božji so Bogu zvesti ostali, sedem tisuč pobožnih ni nikoli svojih kolen pripognilo pred malikom Balom. Balovi duhovniki vpijejo na vse gerlo, ali pomoči nikjer ni; Elija poklekne in moli, in glej: ogenj iz nebes švigne, in požge vola s kamnjem in vodo vred. Na Elijevo povelje zgrabijo v pravični serditosti Balove častivce in krive preroke, in jih vse do zadnjega pobijejo. Ljudstvo spozna in moli pravega in živega Boga, nebo se z meglami zakrije, in pohleven dež zopet na zemljo lije.

Koliko lakote vojščaki prestajajo v terdnjavah, kader so od vseh strani zaperti in stiskani, beremo posebno v četrtyh bukvah kraljev 6, 24—7, 20. Mesto Samarija je bilo terdo obloženo pod Sirskim kraljem Benadadom. Vrata so bile zaperte, nobena duša ni mogla ne vñ ne noter. Huda lakota je vstala. Oslíčja glava je veljala 80 srebernikov, in čert golobjega droba pet srebernikov, matere so svoje otroke kljale in pekle. O strah! o groza! In zakaj vsa ta stiska. Edini vzrok te kazni je bila hudobija Izraelcev, pa tudi da je pokazal Bog svojo vsegamogočnost. Že je prisegel Izraelski kralj Joram: danes mora Elizej umorjen biti; že stoji grozovitni rabelj pred vratmi, kar spregovori Elizej: Ob tej uri, ob tem času bo jutri pri Samariških vratih polovnik prosá, in dva polovnika ječmena po enem statirju (majhen denar). In zares, ponoči da Bog slišati tako strašen ropot, da Sirski vojščaki jo na naglo v beg potegnejo, vse blago, žito in orožje na tleh popusté, in resnično je bilo prerokovanje.

O koliko povest od vojsk, kuge in lakote bi lahko še naštel iz starega zakona! pa zadosti naj bo. Že to vas prepriča, da te strašne šibe so bile vselej na svetu, če ravno v razni podobi, in da je res, kar Salomon pravi: „Nič ni pod soncem novega“. Pridg. 1. 10.

S k l e p.

Ljubi kristjani moji! strašne, zares strašne so te tri šibe: vojska, kuga, lakota, s katerimi je tepel pravični Bog grešni svet, in nas kaznuje zavoljo našega zadolženja. Kaj nam je toraj storiti? O spoznajmo in objokajmo svoje hudobije, kakor današnji evangeljski colnar, in potolaženi, opravičeni, ozdravljeni pojdemo domu; spreobrnimo se k Bogu iz vsega svojega serca, s postom, jokom in z žalovanjem, in zapodil bo Bog vojsko do krajev sveta, odgnal bo kugo, uničil bo lakoto, in dal nam bo dobre letine, po-

slal nam bo žita, vina, olja, (Joel 2, 12—19.); molimo, prosimo, iščimo, in uslišani bomo; podajmo se in pokleknimo pod bandero svetega križa in ozdravljeni bomo. — Ko so Izraelci nekdanj goderjali zoper Boga in Mozesa, pošlje Bog nad nje ognjene kače, ki so jih pikale in morile. Skesani prosijo Mojzesa, naj moli k Bogu, da kače pomori. Bog reče Mojzesu: Naredi brončeno kačo, postavi jo v znamenje: Vsak kateri je piknjen, in jo bo vidil, bode ozdravel. (IV. Moz. 21.) — O moj križani Jezus! mi smo oklani in piknjeni od strupenih kač, od svojih grehov; vsi opiknjeni pa skesani, vsi bolni pa objokani, klečimo pred tvojimi nogami, pod stebrom svetega križa — oh ozdravi naše duše, odženi vojsko, ukroti kugo, razpodi lakoto. O ljubeznjivi Jezus! vsliši naše mile prošnje, in daj nam zadobiti, česar te prosimo. Amen.

Pridiga za 11. pobinkošno nedeljo.

(Od vojske, kuge in lakote v novi zavezi; gov. T. R.)

„Vse je prav storil, gluhim je dal slišati, in mutastim govoriti“. Mark. 7, 37.

V v o d.

Pet počutkov ima človek: vid, sluh, duh, pokus in potip. Žalostno je za človeka, ki ima oči, pa ne vidi; ušesa, pa ne sliši; nos, pa ne voha; roke, noge, život, pa jih ne čuti. Kako nesrečni so sušci in mertvoudni, slepci, glušci in mutci, vidimo sploh na svetu, nam pričujejo javne naredbe za slepce in gluho-neme, nam kaže današnje sveto evangelje. Če pa milovamo posamezne ljudi, katere Bog s takimi nesrečami poljubuje, koliko bolj bi morali obžalovati cele dežele, cele kraljestva, katere tepe Bog z vojsko, kugo in lakoto? Ali kakor je resnično, da eni so slepci, gluhi, mutasti zavoljo greha, kakor beremo v sv. pismu (Luk. 1, 20;

Joan. 5, 14; Apost. djan. 13, 11); nekteri pa zato, da se razodevajo Božje dela, kakor pri Tobiju (12, 13.) pri rojenem slepecu (Joa. 9, 3.): tako je tudi vojska, kuga in lakota grešnikom v strah in kazen, pravičnim pa v prid in blagor; zakaj tistim, ki Boga ljubijo, vse služi k dobremu. (Rim. 8, 28.) — Ker pa do konca sveta bo greh in čednost, boste ljulika in pšenica skupej rastle, bodo hudobni in pravični med seboj živeli; tako bodo tudi te tri šibe Božje: vojska, kuga in lakota do zadnje ure na zemlji. — Danes teden smo se te resnice prepričali iz starega zakona, pogledjmo danes v novo zavezo. Pripravite se.

Razlaga.

Kakor je razžaljeni, pravični, pa tudi brezkončno modri Bog pošiljal v starem zakonu vojsko, kugo in lakoto grešnikom v strahovanje in pokorjenje, pobožnim v blagor in v zveličanje; — kakor je Bog s temi šibami pokoril neubogljivo Izraelsko ljudstvo, razodel svojo vsegamogočnost, in pokazal, da le On zamore udariti in pomagati, raniti in ozdraviti, pogubiti in rešiti: tako je tudi nam grešnikom zapustil Jezus v novi zavezi vojsko, kugo in lakoto za doto naših hudobij. — Kratko pred svojo smertjo je prerokoval Jezus trojno: grozopolno posutje mesta Jeruzalema in tempeljna, da kamen na kamnu ne bo ostal; žalostne čase do zadnje ure sveta; in strašno končanje neba in zemlje. V vsem tem prerokovanju se berejo besede: vojska, kuga, lakota. Pretehtajmo to bolj na tanjko.

1. Nedolžno prelita kri Jezusa Kristusa, katero so klicali Judje nad se in svoje otroke, rekoč: „Njegova kri naj pride čez nas in naše otroke“, (Mat. 27, 25.) se je občutljivo maščevala 37 let po njegovi smrti; in vse tri šibe: vojska, kuga, lakota so priderle čez trdovratne Jeruzalemčane. Ko je bilo število hudobij napolnjeno, in mera pregreh zverhana, — ko so se Judje zoper Rimljane puntali, in jih k serditosti dražili, — ko so se brale na Jeruzalemskih zidovih besede: Mane, thekel, phares, to je: sošteto, prevagano, razdeljeno, planejo od jeze in serda ognjeni Rimljani kakor oroslani v Judovsko deželo, vasi požigajo, mesta posipljejo, Jeruzalemu se bližajo. Vse pada pod mečem in lokom, vse gori pod požigom in plamenom. Glavno mesto obležejo, z osipom obdajo, s trumami vojščakov obsedajo, vrata zaprejo, nobena živa duša ne more vùn. Kervav boj se vname, strašen punt se širi; na tisuč tisučev jih je pomorjenih, zverinam pometanib, na

sramotnih križih križanih, v sužnost prodanih, po vsi zemlji razkropljenih. — Na bojišču in po ulicah, pod zidovi in stolpi so ležali mrtvi vojščaki, pobiti v bojih, pomorjeni v puntih, povsod so kupi merličev, povsod se zemlja rosi od prelite kervi. Smerten smrad se pari po mestu, v groblje razsutem, ostudna sapa se vali iz podertih hiš; kar je meču in pšicam ostalo, požira razkačena kuga. — Dragina le rase, živeža zmajnuje, gladovna lakota tuli. Za podplate, za usnje in jermenje se pulijo, slamo in seno po živinsko hrustajo, matere svoje otroke koljejo, pečejo, jedó. — O strašne kazni! o grozopolne šibe! Jeruzaleščani so premagani, mesto v groblje razvaljeno, tempelj požgan in posut! Zgodilo se je, kakor je fekel Jezus, da kamen na kamnu ne ostane. Ako je pa to prerokovanje resnično spolnjeno, ali niste in ne boste tudi druge dve?

2. Zgodbe vseh časov, in vsakdjanje skušnje glasno vpijejo, da vojske so bile, so in bodo na svetu, ali one so le začetek britkost. (Mat. 24, 8.) — Kje je tisto slovitno rimsko cesarstvo, pod katerega žeslom je ječal ves nekdanji znani svet? Vse se je v prah razdrobilo, in v dim spuhlo. Z vojskami je bilo pridobljeno, v vojskah je bilo zgubljeno, po Jezusovih besedah: „Vsi, kateri za meč prijemajo, bodo z mečem poginili“. (Mat. 26, 52.) — Kaj bom govoril od tistih občnih in vse pokončavnih preselovanj ljudstov? Kaj od prelivanja človeške kervi, takrat ko so se narodi zoper narode vzdigovali iz daljnih krajev, iz Europe in Azije, vse požgali, vse pomorili? Kaj porečem od tistih vojsk, katere je imel cesar Dragotin Veliki? Kaj bom pravil od tistih vednih bojev in pomorov, od podertij in razvalin gradov v srednjem veku? Kje najdemo sled in groblje starih gradov, katere so zlahtniki in vitezi, grofi in knezi zidali? Ali ne na gričih in hribih, v stermalih in na nedohodnih skalah? Kolikokrat niste slišali od grozovitnih Turkov, kateri so z vojsko in polomescem, z mečem in ognjem vse požgali, vse pomorili, ali v sužnost polovili? Martin Luter je s svojo krivovero zmešal celo Evropo, vstala je huda vojska, katera je terpela celih 30 let. Vselej so bili nesrečni boji, vselej so bile razpertja polne žalostnih nasledkov. Pa kaj bom še govoril? Saj ste sami priče, koliko hudega prinesejo in vzrokujejo vojske, vstaje, prekucije, panti. Če so bile kedaj hude vojske na svetu, so gotovo proti koncu 18. stoletja. Pregrehe, hudobije rasejo, prava vera vsiha, nevera in brezbožnost kraljujeta, nauki bogatajveca Voltera premagujejo, Jakobinci se zbirajo, prekucije vstajajo, punt se vnema. Francozka dežela je ognjišče morenja, Pariz je kovačija satanovih sklepov. Cerkve in altarje podirajo, mašnike vbijajo, kralja Ljudovita peljejo na morišče, Papeža gonijo po Italii. Vsa Evropa je v ognju, kri teče, zdi se, da se bliža konec sveta. Na-

poleon hoče biti gospodar vesoljnega sveta. Komaj je bila potišala francoska vojska, že se zažene zopet strašen krik: V Parizu teče kri; na Dunaji je punt, na Laškem so prekucije, na Vogerskem vstaje, na Nemškem mečkanje. Kralj Filip pobegne iz Pariza, cesar Ferdinand jo potegne iz Dunaja, papež Pij IX. hiti iz Rima skrivši v Gajeto. Svet je bil ves zmešan; kakor pri zidanju Babilonskega stolpa se niso ljudje zastopili med seboj, vsak je v svoj rog tulil. Puntarji so si obetali nebesa na tem svetu, pa zastonj, premagani so bili; pobožni so v Boga zaupali, so molili, se trudili, vpirali, poganjali za Božjo čast, za cerkev, za pravico in bili so vslišani, rešeni. Vse to se je zgodilo sedaj 20 let. Zemlja se ni oddihnila od prvih zmešnjav, in huda vojska je leta 1855 spet poknila v tako zmedeni štrni, da nobeden ni vedel, kedaj in kako se bo zdrešila. Rusi na eni strani, Turki, Francozi, Engleži, Sardinici na drugi strani si žile režejo, trebuhe bodejo, roke, noge sekajo, glave streljajo, kri prelivajo. Vojska se je končala, pa nastopila je druga leta 1859 in spet leta 1866. In Bog ve, kako dolgo imamo mir in pokoj. Ali ni tedaj res, da vojske so bile, so, in bodo vselej na svetu? —

3. Tudi prerokovanje Kristusovo, da bodo kuge, se v resnici kakor smo slišali nad Jeruzalemom. Le berimo zgodbinske bukve, povsod nasledimo neznane bolezni. „Vse te strašne znamenja“, piše sv. Gregor papež v razlaganju evangelja perve adventne nedelje, „vse te strašne znamenja ali že spolnjene vidimo, ali se jih v kratkem prihodnjih bojimo“. — Kihanje, katero je sedaj k zdravju, je bilo ob času imenovanega papeža nevarna bolezen. Kdor je kihal, je nagloma umrl. Od tod izvira lepa navada, da rečemo, kader kdo kihne: „Bog pomagaj“. V začetku 13. stoletja, ko je živel sv. Rok, je divjala po Italii tako strašna kuga, da se je vse pred njo treslo. Tudi sv. Rok, katerega časti keršanski svet pomočnika zoper kugo, je bil napaden od te bolečivne šibe. Veliko svetnikov, kateri so v bolnišnicah stregli, je spravila nevsmiljena kuga v boljše deželo, v nebesa. Ko je bil sv. Karel Boromej škof v Milanu, je tolkla kuga ne le s šibo, temuč s palico po ljudeh. Sveti mož naukaže očitne molitve, obesi verv okoli vratu, zadene sv. križ, in ga nese z bosimi nogami v pocesiji po mestu, da bi potolažil Božjo serditost. V sedemnajstem stoletju, to je, pred dvema sto leti, je morila kuga po Rimu, po Laškem in drugod ljudi na kupe; hiše, bolnišnice so bile polne bolnikov, noben se ne upa več nositi merličev k pogrebu. Sv. Kamil tolaži ljudi, streže bolnikom, priporočuje duše umirajočim, nosi na svojih ramah merliče na pokopališča, v vsem posnema starega Tobija, dokler sam na ti kugi zbolí in umerje. Ali k čemu toliko zgledov in dokazov? Prišle so v začetku tega stoletja, to je, okoli 1800 suradljive, kužne koze nad ljudi. Mladih in sta-

rih so se prijemale, kakor trava pod koseevo koso so ljudje v jamo padali. Le v tej naši duhovniji, ki šteje 1620 duš, jih je, kakor v bukvah mrtvih berem, v letu 1801 in 1802 za koze umerlo čez 60 oseb. Kaj bom pravil od cele Evrope. Kar jih je bilo ozdravelo, so ali oslepeli, ali ogljušili, ali so vsaj vsi na obrazu in životu pokaženi in raztergani. Komaj so našli učeni možje pomoček zoper te nevarne koze, komaj se je ohladila zemlja od hudih bolečin, že poka druga kužna bolezen ne s šibo, ne s palico, ampak s kolom in strupom v rokah. Ta nevarna in nagla bolezen, pred katero smo trepetali, in katera na hišne vrata vsacega človeka terka, se imenuje strašna kolera, (od besede klati, kolje) in ž njo vred vročinska golica. Že v začetku se je oglasila v naših deželah. Hvala Bogu! Pri nas le pleje in žanje. Ta bolezen ne stopa po korakih, se ne vozi v vozovih s konji vpreženih, ampak leta kakor po železni cesti, dirja kakor po parobrodih, ko bi trenil iz enega kraja v drugi, iz ene dežele v drugo. In kjer najde svojo postajo, tamkaj preišče kakor zimski mraz vse kote, prazni hiše, vasi, terge, mesta, skupoma baše merliče na temne vozove, in ž njimi v kertovo deželo derdra. Podobna je Egiptovskemu angelu moritve, kateri je pomoril vse pervorojene po hišah. Vse je v strahu; ljudje, kateri zamorejo, bežijo pred kolero kakor Izraelci iz Egipta. Hišni zdravniki, mašniki nimajo počitka. Bolnišnice so polne, pokopališča z merliči pregrebene, za Bogom in k pogrebu se več ne zvoní, na tihem merliče iz hiš nosijo, na vozove bašejo, po več skupej v eno jamo veržejo, z živim apnom trupla potresajo, in hitro zagrebljajo. Taka je bila, in Bog hotel, da bi nikoli ne bila več po naših deželah!

4. Z vojsko in kugo se druží tudi gladovna lakota. Jezus jo je prerokoval, in nam zapustil v dedino naših pregreh; sam jo je skusil, on ker se je bil postil, je bil lačen, skušan, in angelji Božji so mu stregli. O pač lakota sledi grešniku za petami, kar se vidi nad zgubljenim sinom. Ko je bil zgubljeni sin vse zapravlil z razuzdanim in mehkuznim življenjem, navstal je v tisti deželi tako velik glad, da ga ni hotel noben prevediti, da je bil prisiljen, svinje pasti, da bi mogel svoje lakote vtolažiti. Kakor se verstita noč in dan, kakor pride po gorkem poletju sčasoma mraz zima; tako se spreminjajo dobre in slabe letine. Vsi časi nam spričujejo to resnico. Že v apostelskem djanju (11, 28.) beremo, da je prerok Agab napovedal hudo lakoto, katera bo po celem svetu razsajala, in ljudi spravljala v temne grobe matere črne zemlje. Sveti Lukež pristavlja, da se je to žalostno prerokovanje spolnilo pod cesarjem Klavdjem. Zakaj so vpeljani očitni obhodi, procesije? O le da se odvernejo bridke šibe, s katerimi razžaljeni Bog svet tepe. Procesijo na dan sv. Marka je napovedal sv. Gre-

gor papež, naj da odjenja kuga po Rimu; obhodi križevni teden izvirajo od leta 469. Bili so takrat pogostni in nevarni potresi, slabe in hude letine, pičli poljski pridelki, in druge grenke nadloge. „Stopite v procesijo, pojdite na Božjo pot, hodite romat“, vpije sv. škof na Francozskem. „Molimo in prosimo, jokajmo in žalujmo, da potolažimo Božjo jezo“. — In zares kedaj napovedujejo duhovni pastirji čez teden, čez leto pobožne slovesnosti, in posebne molitve? Ali ne takrat, kader zemlja že plava od prevolike mokrote? Kader perst in kamnje gori od hude vročine? Kader trava in žito na stebelu vsiha, v korenini umira? Rod za rodom čuti Božje prekletstvo, katero je resnično greh na zemljo sklical. Kar je Bog našemu očetu Adamu rekel: „Prekleta naj bo zemlja v tvojem delu; v težavah boš prideloval iz nje vse dni svojega življenja. Ternje in robido ti bo rodila, in travo boš jedel, v potu svojega obraza si boš kruha prideloval“ (I. Moz. 3, 17—19), zadeva vse njegove otroke, zadeva tudi nas. Predolgo bi bilo prehoditi vse čase, v katerih so ljudi stiskale draginja in pomanjkanje, stradanje in lakota, slabe in hude letine. Poglejmo le v naše sedanje čase; kateri odraščeni si ne pomni tiste hude lakote, ki je bila v letu 1817 na zemlji? Žita in blaga zmanjkuje, draginja poskakuje, cena rase, blagoslov Božji se zgublja, jesti in piti ni teknilo; komej so ljudje žlico iz rok položili, že so čez prazen in lačen želodec tožili. Travo in zelišče so brali vbogi, kuhali in jedli, celo bogati in premožni so se smerti komaj branili. Kakor jih je nekdanj kolera pobirala, tako je tistikrat lakota ljudi kosila. — Pa kaj bom še dalje govoril, saj ste gotovo sami skusili, kaj se pravi v slabih in hudih letih živeti.

Sklep.

Hude in strašne zares so te tri šibe Božje: vojska, kuga, in lakota; pa še hujše in strašnejše bi bile, ako bi ne bile zavoljo pravičnih okrajšane. Če nas pravični Bog vselej ne tepe po meri, številu in velikosti naših grehov, moramo se le Božjemu usmiljenju in pobožnim zahvaliti. Da nam Bog zavoljo pravičnih prizanaša, priča sam Jezus Kristus; zakaj prerokovanju končanja mesta Jeruzalema pristavlja: „In ko bi ne bili prikrajšani ti dni, ne bil bi otet noben človek; toda zavoljo izvoljenih bodo prikrajšani tisti dnevi“. (Mat. 24, 22.) Ali ne prikrajšane so te stiske, ampak pogosto odložene na kasnejše čase, ali celo prihranjene za večno terpljenje. Dražil je kralj Salomon Boga k pravičnemu serdu, in vendar govori prizanašljivi Bog, da bo njegove hudobije kaznoval

le po njegovi smrti. (III. Kralj. 11, 11—12.) Večkrat so pripravljene, te dekle Gospodove planiti nad grešnike, večkrat vpijejo k Gospodu: „Hočeš, da gremo, in grešnike pokončamo?“ Nikar ne, reče Gospod, da z grešniki vred tudi pravičnih ne kaznujete. Pustite obojne, grešnike in pravične, rasti do žetve, in ob času žetve, ob smertni uri, porečem svojim angelom: „Poberite grešnike, povežite jih kakor ljuliko v snope, in veržite jih v večni ogenj, tam naj goré; pravične pa spravite v moje kraljestvo“. (Mat. 13, 28—30.) — Kaj nam je tedaj storiti, ljubi poslušavci moji! da tem morivnim šibam: vojski, kugi, lakoti uidemo? Zapustimo hudobije, delajmo pokoro; varujmo se greha, storimo dobro. Spoznajmo in verujmo, kakor ljudstvo v današnjem sv. evangelju, da Bog vse prav dela, tudi takrat kader nas s vojsko kaznuje, s kugo tepe, z lakoto pokori. Tako nam bo vse v dobro teknilo. Amen.

Pridiga za 12. pobinkošno nedeljo.

(Troje naukov iz sv. evangelja; gov. L. F.)

„Neki učenik postave je vstal, Jezusa skuša in reče: Učenik! kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil“. Luk. 10.

V v o d.

V jutrovih deželah je bilo že od nekdanj samemu človeku nevarno potovati. Pravih cest ni bilo in jih še sedaj nimajo; roparjev je pa bilo tam vselej dosti, ki so blizo cest prežali na posamne potnike, jih napadali in oropovali. Posebno je bil nevaren pot od Jeruzalema v Jeriho; bile ste te dve mesti 7 ur oddaljene, pot pa je peljal od Jeruzalema naprej v globoki dolini med divjim skalovjem, potem pa čez klanec, ktereга so naravnost imenovali „kervavi pot“,

ker se je tam zgodilo dosti morij. Na tem potu se je prigodilo to, kar nam Jezus pripoveduje v priliki današnjega evangelja. Človek je padel med razbojnike, kateri so ga oropali, potem pa pustili na pol mertvega na potu. Prišel je poznej po tem potu Samaritan, kteremu se je človek usmilil; obveže mu rane, posadi ga na svoje živinče in ga pelje v gostivnico. 2¹/₂ ure od Jeruzalema se še današnji den kaže kraj ali stan, kjer je nekdej stala ta gostivnica, v kateri je usmiljeni Samaritan oskerbel na pol mertvega človeka. Preljubi! vse, kar je Jezus povedal in kar so evangelisti zapisali, je pisano nam v podučenje; od vsakega človeka, naj si bo dober ali hud, se moremo kaj učiti in tako naj nam bo tudi današnje evangelje in prilika, ktero je Jezus povedal, v podučenje. Pogledjmo peršone ali osebe, od kterih evangelje govori:

1. nesrečnega človeka, ki je padel med razbojnike; kdo je njemu podoben?

2. nevsmiljenega judovskega duhovna in levita in usmiljenega Samaritana; kedaj smo mi tem podobni?

3. gostivnico, kjer so ranjenega človeka sprejeli; kakšna naj bo gostivnica, da bo keršanska?

Recimo tudi: Učenik! kaj naj storim, da bom večno življenje zadobil? Poslušajte!

Razlaga.

1. Človek med razbojniki. Groza nas obleti, če le mislimo na kaj takega, da bi kedaj prišli v tako nesrečo. Koliko žalostnejše mora še le biti, ako se nam taka nesreča v resnici primeri. Misli se človek, samega na poti; blizo ti ni hiše, ne človeka, da bi te slišal in ti pritekel na pomoč. Sedaj pritečejo divji ljudje, padejo na te, veržejo na tla, da se ne moreš braniti, ti vzamejo vse, kar imaš, le nago življenje ti pustijo; ali pa še ranjenega in na pol mertvega te pustijo na cesti, v mrazu, ali vročini. Sam ne moreš naprej, ker te moči popuščajo; človeka ni, da bi ti naprej pomagal; alite to bi bilo žalostno, bila bi nesreča velika. Še se to dostikrat prigodi; hvala Bogu, da ne v naših krajih, ampak v drugih krajih in še narvečkrat v velikih mestih ali blizo njih, ker se tam sedaj zbira vsa zaverženost in hudoba.

Kdo pa je podoben temu nesrečnemu, ki je padel med razbojnike, bil oropan in ranjen? Človek, ti sam si mu podoben ve-

likokrat; tvoja duša, grešnik! je podobna nesrečnemu človeku, ki je padel med razbojnike. In kdo so roparji? To so zapeljivci, zapeljivke, kateri te vabijo, kličejo, spravljajo v greh; ti razbojniki so tudi tvoja huda poželjivost, poželjenje oči, poželjenje mesa, napuh in prevzetnost; ti roparji so satan sam, ki nas ves čas zalezuje in njegovi pomagavci, zapeljivi svet. Na vsaki stopinji, na vsakem potu so za nami, so okoli nas; in kaj bi radi? Oropati hočejo našo dušo, vzeti jej doto božjo, gnado in dopadenje božje, zasluženje dobrih del, pravico do svetih nebes, našo krono in čast, to je čast božjih otrok. Vsak greh je nevarna dušna rana; in težki greh je smertna rana, ker duši vzame pravico do večnega življenja. Vidiš torej kristjan, kako ti je treba varno hoditi, da tem roparjem ne zapadeš; kako ti je treba, nevarnosti in nevarnih krajev se varovati, ne pa jih še iskati.

In kdo bo te varoval? Le Jezus in Marija in angelj varh. Hočeš varno hoditi, hodi po potih, ktere nam je Jezus pokazal. Hočeš v večno življenje iti: Derži zapovedi, ljubi Gospoda svojega Boga iz celega serca, in svojega bližnjega, kakor sam sebe. Hočeš Jezusa za varha in Marijo in angelja varha za pomočnika imeti, moraš moliti in v pobožni, pogosti molitvi se njim priporočevati. Tako je Jezus sam učil svoje aposteljne in tudi nam ukazal: „Čujte in molite, da v skušnjavo ne padete“. Če je pa tvoja duša oropana in ranjena, ker si grešil — težko in smertno grešil, glej pri Jezusu spet najdeš pomoči v zakramentu svete pokore. Ti se svojih grehov spoveš, Jezus ti pa rane opere in jih zaceli; kolikokrat si slišal že to, ti pa tako malo maraš za nebeško resnico in zdravilo. Rajši svojo dušo ranjeno, umazano nosiš, kakor da bi k Jezusu šel in si dal svoje dušne rane obvezati in zaceliti. To ni prav; to je dušna zanikernost in velika nevarnost za celo neskončno večnost. Spomni se kristjan, kader slišiš to priliko od nesrečnega človeka, ki je padel med razbojnike; spomni se, da je tvoja duša, ako padeš v smertni greh, podobna temu človeku, da je pomoči potrebna in da ji le Jezus pomagati more in pomaga v zakramentu sv. pokore.

2. Nesrečni človek od razbojnikov oropan in z ranami obdan, na potu leži. Pervi, ki je prišel do njega, je judovski duhoven; od njega pravi evangelje le te besede: „da ga je videl in memo šel“. Drugi, ki pride za njim na to mesto, je levit, tudi od tega pove evangelje: „da ga je videl in memo šel“. Zakaj sta ta dva tako delala, ali sta se bala sama razbojnikov, ali sta bila terdoserčna in brez usmiljenja, kdo to ve? Ko pa pride Samarijan in nesrečnega človeka vgleđa, usmilil se mu je v serce. Pristopil je in obvezal rane, vlil je še olja in vina v nje, ga posadil na svoje

živinče in ga peljal v gostivnico. Vsak, kdor to priliko sliši, po-
reče, ta Samaritan je lepo ravnal, una dva pa ne.

Zakaj pa je bilo to Samaritanovo delo tako lepo, da ga sam
nebeški učnik hvali in reče: „Pojdi in stori tudi ti tako?“ Zato,
ker je bilo usmiljeno delo in pričevalo od prave ljubezni do bliž-
njega; tako pa je Jezus sam o vsaki priložnosti delal in priporo-
čal: „Bodite usmiljeni, kakor je usmiljen vaš Oče nebeški“. Ne-
usmiljenost je vselej gerda, naj bo že v dušnih ali v telesnih rečeh.
Kateri so pa podobni unima dvema, ki sta reveža na cesti vidila in
mimo šla? Dosti jih je njima podobnih, dosti jih je! Ako ti vidiš
svojega bližnjega na slabem potu, ali v veliki grešni nevarnosti
in se tega veseliš, ali pa misliš, kaj je meni to mar, kako drug
živi, tedaj si podoben tema dvema neusmiljenima! Ako vidiš svo-
jega bližnjega v veliki žalosti, in bi ga lahko potolažil; če ga
vidiš zmotenega ali zgubljenega in mu nočeš svetovati, ker te on
prosi, tedaj si ravno tako neusmiljen, kakor una dva. Kedar vidiš
vbožca, ki je tvoje pomoči zelo potreben, da je lačen in ti bi ga
lahko nasitil, da je nag in ti bi ga lahko oblekel, da je bolen in
ti mu ne postrežeš i. t. d., ker se bojiš, da bi preveč časa
zgubil, ali preveč denarja potrosil, ali pa se bojiš nadležnosti od
drugih, tedaj si podoben unima dvema, ki sta neusmiljeno šla mi-
mo ranjenega človeka. Kristus pa uči: „S kakoršno mero bote
merili, z ravno tako se bo vam vračalo“. Zato pa nam je Jezus
povedal lepo delo usmiljenega Samaritana, da bi se tudi mi od
njega učili, enako delati, in usmiljeni biti v dušnih in telesnih po-
trebah svojega bližnjega. Zato je tudi rekel v hiši tistega farizeja,
kteri ga je bil povabil na saboto: „Kedar napraviš kosilo ali ve-
čerjo, nikar ne vabi svojih prijateljev, ne svojih bratov, ne sorodnikov,
ne bogatih sosedov, da te morebiti tudi oni ne povabijo, in da se
ti ne poverne; temuč kedar gostovanje napraviš, povabi uboge,
hrome, kruljeve, slepe in blagor ti bo, ker ti nimajo poverniti; za-
kaj povernjeno ti bo ob vstajenji pravičnih“. (Luk. 14, 12.) Zato sv.
Duh že v starej zavezi usmiljenost, dobrotljivost, miloserčnost hvali
in sv. aposteljni jo priporočajo.

Nektere cvetlice prav lepo cvetó; pa njih duh ni prijeten,
ampak ostuden, zopern, še clo strupen, druge lepo cvetó, sadu pa
ne nastavijo. Enako tudi dobre dela; dela usmiljenja niso vse
Bogu prijetne, tudi niso vse nam zaslužljive; nekte so Bogu clo
ostudne in za nas brez zaluzjenja, ja še clo pregrešne. Hočeš, da
bi bila milošna ali drugo dobro delo ktero storiš, Bogu prijetno,

a) stori ga iz dobrega namena, iz ljubezni do Kristusa
in do svojega bližnjega. Jezus ti ga bo pa tako zapisal in povernil,
kakor da bi ga bil storil njemu samemu. K sv. Ivu pride ob ju-

žini prav reven siromak in ga prosi za božji dar. Ivo ga povabi na južino. Siromak se vsede zraven njega, pa prav malo je; ko pa od jedi vstanejo, vidi Ivo, da je obličje siromakovo čedalje lepše in se je svetilo tako, da oči niso mogle več blišča prenašati. Potem ga pa objame siromak, ga poljubi in reče: „Gospod je s teboj“. Ivo spozna, da je bil sam Gospod v podobi siromaka. — Ljubezen do Jezusa in do bližnjega, naj nas priganja, da svojemu bližnjemu, kolikor premoremo, dobrega storimo na duši in telesu.

b) Dobro delo stori hitro, in vesel, ne pa prisiljen: „Veselega darovavca Bog ljubi“. (II. Kor. 9, 7.) Kolikorkrat je k sv. Kvinejannu, škofu Klermonškemu prišel berač kaj prosit, pustil je vse in šel, da bi mu vstregel ali pa je poslal ktereга duhovna in mu rekel: „Teci, teci, morebiti je Jezus sam prišel v podobi tega siromaka“. Kdor z nevoljodaje, krađe si sam zasluženje, pri njem zasluženje nima kraja.

c) Stori dobro delo tako, da siromaka ne žališ. So siromaki, ki so po svoji malopridnosti prišli na beraško palico; so pa tudi taki, ki so po zgolj nesreči in po božjem obiskovanji ohožali. Dosti hudo jim dene beraška palica in da morajo prositi, ne delaj jim še večje britkosti s svojo terdo, neusmiljeno besedo. Boljše da nič ne daš, kakor da bi dal s terdo, prevzetno besedo. Glejte to je nauk, ktereга se moramo držati, če hočemo postati podobni usmiljenemu Samaritanu.

Usmiljenemu Samaritanu je nar bolj podoben Jezus, ki se je usmilil naših duš in jih je odrešil, se jih usmili še sedaj in grehe odpušča. Usmiljenemu Samaritanu smo podobni mi, kedarkoli si prizadevamo svojemu bližnjemu pomagati, naj bo na duši ali telesu.

3. „Usmiljeni Samaritan je peljal ranjenega človeka v gostilnico in ga oskerbel. Drugi dan je vzel dva denarja, jih je dal gostilniku in je rekel: Skerbi zanj in kolikor več izdaš, ti bom jes nazaj gredé povernil“. Da te besede prav zastopite, moram jih vam razložiti. Sv. evangelje govori od gostilnice, pa ne smete si misliti oštarije, kakor so pri nas. Takih oštarij v jutrovih deželah ni. Pri cestah so le stani, to je veliki prostori, z zidom obdani in pokriti, kjer potniki dobijo streho, drugega pa nič. Vsak popotnik mora svoj živež nositi seboj. Ker pa vendar ni bilo povsod takih stanov, in popotniki niso mogli pod milim nebom prenočevati, in tudi vsak ni imel dosti živeža pri sebi, bilo je že v starem testamentu Judom zaukazano, naj potnike prijazno sprejemljejo in gostoljubno jim postrezajo. Še današnji den je gostoljubnost pri ljudstvih jutrovih dežel ne le lepa navada, ampak sveta dolžnost. In nihče ne bo

ališal, da bi bil kdo ptujega potnika, ktereга je sprejel za gosta pod svoj šotor, okradel, — ampak prijazen mu bo, dokler je pri njem in brani ga še s svojim življenjem. Ker tedaj v jutrovih krajih ni gostivnic, kakor pri nas, so tudi ljudje bolj zmerni, in ni jih pri njih viditi tistih pregreh, ktere se tako rade godijo v današnjih gostivnicah. Pa Bog obvari, da bi jes vse gostilnice tako černo sodil. Za naše kraje so potrebne in če je gospodar mož po volji božji, ki ne gleda samo na dobiček, ampak tudi na duše in večnost še pomisli, tak gospodar zamore veliko dobrega storiti, veliko hudega ali greha odverniti, zamore ljudem na truplu postreči pa vendar tako, da se duši ne škoduje.

Tak oštir bil je sv. Teodot, ki je imel gostivnico v Anciri. Že od mladih dni se je lepo, pošteno obnašal in svojega trupla ni razvadil, da je njegov duh toliko čversteji postal. Imel je gostivnico pa ne zavolj dobička, ampak da je mogel mnogo dobrega storiti. Ker je sam bogaboječe živel, želel je, da bi tudi drugi tako živeli. V svoji hiši ni nič pripuščal, kar bi bilo nepošteno ali nesramno. Bil je priljuden do vseh, ki so prišli v njegovo hišo; revnim je bil dobrotljiv oče; manj zamožnim je rad postregel, premožnim pa je bil pravičen; zato je imel vselej dosti ljudi, vsak je rad zahajal k njemu. On je pa vse lepo učil in v veri poterdoval. Kakor je živel, tako lepo je končal svoje življenje in kot mučenec svojo kri prelił za Kristusa. To je bil gostivničar po volji božji, in nas uči, da človek v vsakem stanu, tudi v nar nevarnišem, more za svojo dušo skrbeti in tudi druge ljudi k dobremu priganjati.

Keršanskemu oštirju ni le za denar, njemu je več mar, da postreže svojemu bližnjemu, vsem je pravičen, do vbogih pa vsmiljen. Keršanski oštir ne dovoli, da se v njegovi hiši godijo gerde pregrehe, da se zabavlja zoper Boga in sveto vero, da se šunta zoper predpostavljene, da se nedolžnost mori in grehu potuha daje; tega on pripustil ne bo nikoli. Rajši bo vidil, da se ga taki ljudje zогibajo, kakor da k njemu zahajajo. Keršanski oštir bo sam dajal nar lepši izgled, ne pa druge pohujšal. Gorje pa takemu, kteremu je par beličev ljubši, kakor Bog in dobra vest, kteri se veseli, če se le veliko proda, za to pa se ne briga, koliko škode na duši, telesu in blagu se drugim godi. Terdo in hudo rajtingo bo imel. Naj bo njegov dobiček na svetu še tako velik, zguba v večnosti je očitna. Učimo se torej iz današnjega evangelja vsi, da potnike gostoljubno, prijazno sprejmemo; oštirji pa naj bodo pravični, usmiljeni in poštени, da bodo rešili svojo dušo in duše drugih varovali pogube.

S k l e p.

Naš usmiljeni Odrešenik je hotel farizeja podučiti, kdo je njegov bližnji; zato je povedal priliko od usmiljenega Samaritana.

Trije potniki so vidili nesrečnega človeka na poti ležati; dva sta šla memo, še le tretji je bil usmiljen do njega in ta je bil tujec. Ali je še današnji dan tako? Mislim, da se ta reč ni poboljšala, prej še slabejše postala. Na dva terdoserčna pride komaj eden miloserčen človek; na dva neusmiljena še le en usmiljen človek. In velikokrat so tuji, neznani ljudje bolj usmiljeni, kakor bližnji, domači. Priložnosti dobrih del storiti, usmiljenja skazovati, imamo povsod, in vsegdar dosti, toda volje ni in pripravljeni nismo. Sedaj mislimo, da nimamo časa, spet da ne premoremo, in drugokrat mislimo, da človek ni potreben, ali pa da je nam tuj. Jezus pa ne bo poslušal naših izgovorov, ampak gledal in kazal bo le na priložnosti, ktere smo imeli, in nismo jih na dobro obračali.

Nar bolj usmiljeno pa ravna človek s svojo dušo. Kolikokrat pade v smertne grehe, Jezus je pripravljen jo ozdraviti, pa človek ji noče iskati pomoči, zato nas bo tudi lastna duša tožila, da smo bili tako neusmiljeni do nje. — Jezus je rekel farizeju: „Pojdi in stori tudi ti tako“.

Tako vkaže ljubi Jezus tudi nam: Pojdite, storite tudi vi tako. Bodimo toraj mi usmiljeni Samaritani do vsakega bližnjega, pomagajmo mu v dušnih in telesnih potrebah. Bodimo tudi usmiljeni Samaritani lastnih duš, iščimo za nje pomoči in zdravila pri Jezusu v zakramentu sv. pokore. Amen.

Pridiga za 13. pobinkoštno nedeljo.

(Od nehvaležnosti; gov. —f.—)

„Ali jih ni bilo deset očiščenih? Kje je pa unih devet?“ Luk. 17, 17.

V v o d.

Deseteri možje, ktere današnje sv. evangelje v mislih ima, imeli so gobovo bolezen. Gobova bolezen pa, ktere — bodi ga Bog zahvaljen! — pri nas ne poznamo, je bila strašna bolezen, ki je telo tistega, ki jo je imel, zdelovala tolikanj hudo, da mu je na rokah in nogah perst za perstom, ud za udom odgnil in odletel. Bila je tedaj dobrota neizrečeno velika, ki jo je storil Kristus gobovim možem s tim, da jih je ozdravil. Kaj pa bote rekli, kedar zaslišite, da deveteri Jezusa za to toliko dobroto še clo zahvalili niso? „To so bili pač prav nehvaležni ljudje!“ porečete. — Toda ljubi moji! med tem, ko se vsajamo čez nehvaležnost drugih, skor ne zapazimo, da mi sami le mnogokrat nič boljši ne ravnamo, se nič boljši ne obnašamo, in so ti deveteri možje res prava, živa, podoba našega nehvaležnega ravnanja, naše nehvaležnosti, s ktero plačujemo Bogu njegove dobrote. Oh, kolikokrat bi pač Bog pravico imel, pritožiti se nad nami, kakor se je pritožil Kristus nad deveterimi nehvaležnimi gobovimi možmi! Marsikteri namreč Bogu ali 1. clo nobene hvale ne vedó; ali pa mu 2. le vse premajhno hvalo dajejo. To resnico dans premislimo, zraven pa še 3. kako gerda pregreha daje nehvaležnost. Pripravite se!

Razlaga.

1. Od mnogih ljudi Bog nobene zahvale ne do biva.

a) Da nam Bog dan na dan deli brez števila dobrot za dušo in telo, je gotova resnica. Če bi to reč le nekoliko prevdarjali, ostermeli bi, in se ne mogli zadosti načuditi obilnemu številu dobrot, ki nam jih je ljubi Bog razdal od prve ure našega življenja in do današnjega dne. Oh, koliko hudega, ki je žugalo naši duši in našemu telesu, je odvernila že od nas mila roka božja! In koliko duhovnih in telesnih dobrot nam je Gospod Bog že razdal! Vse, kar imamo, imamo le od Boga. Življenje, zdravje in premoženje, živež, obleka in stanovanje, kakor tudi posvečujoča gnada božja, ki jo pri sv. zakramentu dobivamo, keršanski nauk, ki ga po Jezusovih namestnikih prejmljemo, clo križi in težave, terpljenje in nadloge, ki nam pot v nebesa nadeljujejo, dobre te božje so.

b) Kako pa mi Boga zahvaljujemo za vse to? Oh, marsikteri med nami morda ves čas življenja še niso Boga prav zahvalili za vse te tolike dobre te; marsikterim morda še clo ni na misel prišlo, da so zanje Bogu hvale dolžni! — Zemlja nam rodi zeljšča v korist in veselje, nam v prid redi živali brez števila; ljubo solnce nas greje in nam dan razsvetljuje, in vendar je toliko ljudi, ki si zjutraj ne spomnijo, zvečer pa pozabijo zahvaliti Boga za vse te dari. — Marsikteri je terden in zdrav, pripraven za vsako delo, in znabiti da še ves čas življenja nikoli nobene hude bolezni ni poskusil; in vendar morda si še nikoli ni spomnil, zahvaliti Boga za to neprecenljivo dobroto. — Marsikakega človeka je božja gnada omila od vse hujše gobe, kakor so jo imeli evangelijski gobovi možje, oprala ga namreč od dušne gobe, gobe pregrehe. Ali glej! namesto da bi ga zahvalil za to dobroto, že spet je ves merzel in leden do Boga, in se že spet ozira za pregreho, katero je bil ravno poprej zapustil. Vidite ljubi moji! s toliko nehvaležnostjo povračujejo ljudje Bogu njegove dobre te. Oh, pač velja tudi njim, kar Jezus očituje evangelijskim nehvaležnikom rekoč: „Nobeden se ni znašel, da bi se vernil, in Bogu čast dal!“ Tako tedaj Bog od nekterih ljudi nobene zahvale ne dobiva.

2. Od mnogih pa dobiva vse premajhno hvalo.

Marsikteri Boga scer zahvaljujejo, pa ne tako, kakor Bog želi. Naj navadnije reči, ki jih opravljajo ljudje Bogu v zahvalo, kader jih je rešil kake nesreče, kake bolezni, ali kako nevarnost od njih odvernil, postavim točo, ogenj, povodenj i. t. d. so, da bmo lijo kake Očenase, si najamejo kako sv. mašo, opravijo kako božjo pot, dajo cerkvi kaj v dar.

Nikakor ne rečem, da bi to ne bilo prav; toda to je premajhna hvala za preobilne dobre te božje, in pri vsem tem še to ni tista reč, ki jo Bog pred vsem drugim v zahvalo želi. Ktera pa

jé tista reč, ki jo Bog v zahvalo naj rajši ima? Glejte! z breštevilmimi dobrotami, ki nam jih ljubi Bog skazuje, boče nam Bog pokazati svojo ljubezen, in nas omečiti, da tudi mi njemu darujemo vso svojo ljubezen. Iz njihovih darov moramo posneti, kako nezrečeno rad da nas Bog ima, in v zahvalo mu moramo darovati celo svoje serce, ter zvesto spolnovati njegovo sveto voljo, natanjčno deržati njegove zapovedi. To je prava zahvala, zahvala Bogu naj ljubša. — To pa sami lahko spoznate, ljubi moji! da s samim kakim božjim potom, ali s kakim darilom za cerkev vse to še ni opravljeno in zapovedi božje niso še dopolnjene volja božja ni še storjena. „Oh, govori gospod Bog, jaz nočem daritev, temveč usmiljenje!“ — „Pokorščina je boljša od daritev!“ Zdaj pa pomislimo, kako da spolnujemo božjo voljo? „Kdor moje zapovedi derži, on je, ki me ljubi!“ —

3. Ali pa po tem takem ni sila veliko nehvaležnikov na svetu? Evangelje nam pripoveduje od devetih zmed desetimi; tudi med nami je vse več nehvaležnih, kot zares hvaležnih. Kako gerda pa je nehvaležnost! Naj vam povem neko prigodbo, ktera nam prav živo postavlja pred oči, kako ostudna in zoperna da je nehvaležnost Bogu in ljudem:

Leta 1674. se je iz domačega Londinskega mesta prepeljal v daljno Ameriko 20letni mladeneč, po imenu Tomaž Inkle, sin nekega tergovca, da bi ondi kaj dobička storil. Po dolgi trudopolni vožnji privesla ladija do nekega malega morskega zaliva blizo brega, in brodnar pošlje na suho nekatere svojih ljudi po nekatere potrebne reči. Radovedni Tomaž gre tudi z njima, da bi kraj poznal; ker so se pa predalječ spustili v deželo, neprevidoma plane na nje truma divjakov, ter jih nekaj pobije, nekaj razkropi. — Mladi Tomaž jo je bil tudi vnesel; toda ker je pa pot do morja in ladije zgrešil, plazil se je delj časa ves plašen po goščavi, dokler ne pride na posled na visok hrib, kjer se je ves truden vlegel na zemljo, da bi si enmalo odpočil. Ko pa premišluje tukaj svoj žalostni stan, ter vidi, da bo ali za lakoto moral umreti, ali da bo raztergan od divjih zverí, ali pobit od sirovih divjakov; naenkrat nekaj v goščavi zašumi. Ves plah poskoči Tomaž na noge, in misli pobegniti, kar zagleda mlado žensko, ki mu gre mirno naproti, ga prijazno pogleduje, ter mu znamnje da, naj postoji. Neko-liko vtolažen jo Tomaž poprosi s solznim očesom, ter jej z znamnji na znanje daje, naj se ga vsmili, ter ga otme iz nesreče, v kateri se je znašel. Deklica, Jarika po imenu, dasiravno je divjakina bila, bila je le vendar usmiljenega serca; in je tedaj Tomaža prijazno sprejela, ter peljala v svoj berlog. Ondi ga popusti; kmalo pa pride spet nazaj, ter mu prinese različnega sadja, da bi se ž

njim poživil, in na to ga pelje do bližnjega studenca, da bi se napil in si žejo vgasil. — Tomažu je bilo, kakor bi mu bil kdo vdihnil novo življenje, in skor ni vedel, kako bi usmiljenega dekleta zadosti zahvalil. Ko vidi divjakinja njegovo hvaležnost, imela ga je vedno rajši, ter ga tolažila, naj se le nikar ničesar ne boji. Obetala mu je, da bo že ona zanj skerbela, da se mu nič žalega ne zgodi. In res mu je donašala živeža, ga varovala, kader je spal, in mu stregla tako lepo, da bi za ljubljenega brata lepši ne mogla. — Sila kola lomi, pravi pregovor. Tudi Tomaž se je moral, hočeš ali nočeš, ondotnega jezika naučiti. In kader je toliko znal, da se je pogovoriti zamogel, prosil je Jariko, naj bi mu povedala kaj od ondotnih ljudi, in kaj se kaj posebnega v tistem kraju dobi. Jarika, ko vidi, da ga darila močno veselé, mu prinese zdaj to, zdaj uno, zdaj kak kos srebra, zdaj kos zlata, zdaj dragih kamnjev, masikterikrat prelepega tičjega perja in prelepe kožuhovine. — Po takem poti je Tomaž o kratkem silno obogatel, in je bil prav vesel, da se mu je nesreča tako lepo v srečo spremenila. Le ena reč ga je še pekla, želja namreč po domačiji. Vedel pa je, da mu ne bo mogoče, domu se poverniti, razun če bi spet kaka evropejska ladija priveslala v tisti kraj. In zraven je tudi spoznal, da ga Jarika ne bo rada od sebe spustila; pobegniti pa, ter v barko stopiti, ko bi priložnost nanesla, pa bi mu tudi bilo ne ravno lahko, da bi Jarika za to ne bila vedela. Tedaj sklene, jo pogovoriti, da bi tudi ona ž njim šla; zatoraj jej pripoveduje od mnogih lepih reči, ki se nahajajo v njegovi domačiji, ter lepih poslopij, v katerih bo stanovala; zalega oblačila, s katerim se bo ogrinjala; dragih jedi in pijač, s katerimi se bo živila, in mnogih drugih veselice, ki jih bo ondi vživala. Živo popisane vseh teh reči je premotilo Amerikanko, da se Tomažu vda, ter sklene, z njim iti. Obadva zdaj željno pričakujeta ladije, ktera bi ju čez morje prepeljala. Zdaj pazi eden, zdaj drugi z hriba na nezmerno vodeno planjavo, ali ne bo še priplavala kaka ladija. Po dolgem pričakovanji zagleda Jarika nekaj plavati po morju, in Tomažu to nazznanja. Tomaž napenja oči, in zapazi v daljavi zaželjeno ladijo, ki se je proti bregu pomikala. Ko bližje pride, Tomaž z znamnji na znanje daje, da bi z barko ponj prišli. In res pridejo ponj, ter naložé njega in vse njegovo bogastvo in mlado divjakinjo, in dalje veslajo. Tomaž je bil ves vesel; Jarika ne tako. Zapustila je dom, ktereга je iz serca ljubila; ločila se od staršev in prijatlov, ki jih je zares rada imela, in ni bilo upanja, da bi jih kdej več vidila. Edina tolažba jej je bil zdaj Tomaž, ktereга se je s pravo sesternjo ljubeznijo oklenila; toda — sirota! — ni vedela, komu se je zaupala! — Ladija, na kateri se peljeta, bila je angleška. Bila je naložena z drago robo in obilno trumo usmiljenjavrednih sužnjev, ki jih je peljal brodnik na nek otok po

imenu Barbado, da bi jih prodal ondi za drage denarje, ravno kakor se pri nas klavna ali vožna živina prodaja po somnjih. Kader ladija priplava na odločeno mesto, razpostavili so blago in sužnje kar naglo na prodaj. Tomaž pa, ko vidi, da je tukaj toliko kupcev, in kako drago da sužnje plačujejo, pozabi na dolžnost, pozabi hvaležnost, pozabi na človečnost, in gerda lakomnost ga tako oslepi, da vzame nesrečno Jariko, in jo žene na terg, da bi jo ondi prodal v terdo sužnost. Nesrečna deklina se tega prestraši, malo manjka, da ni ob pamet prišla. Na ves glas se joka, ter Tomaža milo prosi in mu priserčno prigovarja, naj bi se je usmilil vsaj zavoljo dobrot, ki jih je po njej prejel; in če že le hoče sužnjo imeti, naj jo vsaj pri sebi obderži; v spomin mu sklicuje, kaj da je vse zanj storila, ter ga rešila iz rok svojih ljudi, kateri bi ga bili gotovo umorili, ga oskerbovala toliko časa z živežem in drugim, česar je potreboval, ga obogatila s tolikimi darili, in na zadnje še in scer le zavoljo njega zapustila starše, domovino, in kar je imela dragega in ljubega na tem svetu; nadalje mu oponaša njegovo gerdo nehvaležnost, nezvestobo in nečlovečnost; in na zadnje mu žuga s sodbo božjo, ki ga bo gotovo zadela poprej ali pozneje: pa vse zastonj. Tomaž je bil bolj terd kot kamen, in bolj nehvaležen, kot divja zver v gojzdu. Ves gluh je bil za njene mile prošnje, ves slep za njene britke solze, ves neobčutljiv za njene žuganja. In še prav po volji mu je bilo, da njenega jezika ni nikdo razumel, in ni mogla nikomur dopovedati njegove hudo-bije. Brez usmiljenja tedaj proda nekemu kupcu nesrečno Jariko; in ko denar potegne, še ne pogleda je nič več ne; ter jo popusti in se proč poda. — Jariko, bolj živo kot mrtvo, vleče terdoserčni kupec na svoj dom, kjer je deloma od žalosti, ki jo je terla, deloma od hudopolnega dela, s katerim je bila pregnana, in deloma od preobilnega terpljenja, ki ga je nosila, o kratkem omagala in sklenila svoje revno življenje. Tomaž pa je z denarjem, ki ga je bil zanj dobil, in z blagom, s katerim ga je bila ona obdarovala, kupčevati začel, in si kupčevaje naredil obilno bogastvo. — Ali vsej tej sreči vkljub ga je tu in tam vest le vendar močno grela, in tudi pravica božja ga hudo zadela. — Dasiravno silo bogat le še obilnišega bogastva želi. Na misel mu pride dežela, v kateri je nekdaj z Jariko živel, in v kateri se je znašlo obilno zlata in srebra. Ta ga spodbode. Spravi se s tovarši na ladijo, in se tje pelje. V deželo pridejo, in se z divjaki v boj spusté. Ali divjaki jih zmagajo, veliko pobijejo, Tomaža pa živega v pest dobé. In kakor bi bili vedeli, kaj da je storil nesrečni Jariki, so ga neusmiljeno terpinčili, ter kos mesa za kosom rezali iz njega, dokler vsega niso snedli. — Tako strašno je sklenil nehvaležni Tomaž! —

S k l e p.

Kristjani moji! ali pa ni Bog skazal nam še vse več dobrot, kot ta deklica nehvaležnemu Tomažu? Da, božjih dobrot je brez konca in kraja. Kako nehvaležno pa smo se mu zanje obnašali. . . . Godernanje nezmernost. . . . In če se nehvaležnost gerda zdi že nam, kolikanj bolj zoperna je še le Bogu! In če Bog tepe nehvaležnost večidelj že tukaj, ter tepe s tim, da odtegne nehvaležniku svoj žegen in blagor, in ga pusti priti v zaničevanje in druge nadloge; kaj bo še le tamkej? — Oh, ljube duše! nikar tedaj nehvaležni ne bodimo! — Marveč lepo zahvaljujmo Boga za njegove dari, zahvaljujmo s tim, da ga ljubimo, s tim, da spolnujemo njegovo sv. voljo, deržimo njegove svete zapovedi. Tako na primer, da po prestani bolezni tem pridniši obiskujemo božjo službo, tem zvestejši poslušamo in spolnujemo besedo božjo. Ali da po odvernjeni nadlogi ubogim tem bolj radi na pomoč prihitimo, jih s potrebnim živežem in obleko preskerbljujemo. Ali da po spokorjenji vse svoje naslednje življenje Bogu darujemo, in ga ljubimo posihmalo z vedno večo gorečnostjo, mu služimo z vedno obilnišo zvestobo. — Taka hvaležnost bo ljuba Bogu, ter ga bo primorala dajati nam še več dobrih darov za dušo in telo, enkrat po tem življenji pa nar boljši dar gori v nebesih, dar večnega zveličanja, katerega vam vsem iz serca želim! Amen.

Pridiga za 14. pobinkošno nedeljo.

(Zakaj da Bog toliko greha in zlega na svetu pripušča; gov. M. T.)

„Ne skerbite za svoje življenje, kaj bote jedli; tudi ne za svoje telo, kaj bote oblačili“. (Mat. 6, 25.)

V v o d.

Oddelek v današnje sv. evangelje je vzet iz tiste prelepe pridige, ki jo je imel Kristus na gori pod milim nebom vpričo velike množice ljudstva. Nad glavo so mu okoli ferčale trume drobnih ptic, ki so s svojim veselim petjem zrak napolnile. V njegovem znožji so se razprostirale zelene senožeti in plodno polje, vse ozaljšano s pisanimi cveticami. Okoli njega so stali njegovi učenci in drugi revni beteži, stiskani od življenja bridkih skerbi. To vse je Zveličarju dalo priložnost, da je svoje poslušalce spomnil živih in nežnih stvari, ki jih Bog sleherni dan hrani in oblači, naj bi jim s tem presilne in preboječe skerbi zavoljo vsakdanjih potreb v življenji odvzel, in jih napolnil z zaupanjem na božjo previdnost, ki vse preživlja in ohranja. „Poglejte ptice pod nebom, jim pravi, da ne sejejo, ne žanjejo, in ne spravljajo v žitnice; in vaš nebeški Oče jih živi. — Poglejte lilije na polji, kako rastejo; ne delajo in ne predejo; pa vendar vam povem, da še Salomon v vsej svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih ena“. S temi besedami je spodbadal Kristus svoje poslušalce in po njih tudi nas, naj prav po otroško zaupamo na božjo previdnost. Dalje nas je hotel podučiti, da se nič po namerici in po slepem naključju na svetu ne godi, temuč da je Bog nad nami, ki žalost in veselje, srečo in nesrečo že od vekomaj sem previdi in enako ljubečemu očetu za vse skerbi. Vendar jih je veliko še celo med kristjani, ki sicer na božjo previdnost verujejo, vendar pa z božjo previdnostjo tega ne morejo strinjati, zakaj da je toliko greha in toliko zlegov ali hudega na svetu. Na to

vprašanje vam bom toraj danes odgovoril, naj bi s tem vaše zupanje na božjo previdnost poterdil, in zato me zvesto poslušajte!

Razlaga.

Z božjo previdnostjo se vsaj na videz ne da zediniti 1. greh. Vendar Bog greh pripušča:

a) ker je človeka prostega vstvaril, da bi mu človek ne iz sile, kakor ubog suženj, ampak iz lastne, proste volje in z veselim srcem služil in se tako največega zveličanja, ki ga je mogoče doseči, vrednega storil. Prosta volja človekova je bila z začetka se ve da le za dobro namenjena, vendar ni bilo nemogoče, tudi hudo storiti; zakaj da se kdo prostovoljno za dobro odloči, je le tedaj mogoče, če tudi lahko zamore hudo izvoliti. Ako je toraj Bog hotel, da se kdo za dobro odloči, moral je tudi pripustiti, da se z napčno porabo hudo izvoli. — Bog pa greh še za tega del pripušča,

b) da hudo v dobro obrača. Tako Jakopovi sinovi svojega brata Jožefa v Egipt prodajo; ali po božji čudni naredbi je ravno ta hudobija stopinja k njegovi povzdigi, ter njim samim in na tavžente drugim na srečo in rešitev. Grozovitnost Faraonova obsodi otroka Mojzesa, da bi bil v vodi vtopljen; pa ta hudobija bila je v božji roci priložnost, da je Mojzes prišel na kraljev dvor, kjer je bil v vseh tedanjih vedah izrejen, in je potem izvoljeno ljudstvo božje iz sužnosti vodil. — Judje se prederznejo roko položiti na Sina božjega; pa ravno to največe hudodelstvo je od Boga že od vekomaj namenjeno, da postane največi blagodar sveta. Aposteljui ne najdejo nikjer obstoječega mesta, temuč iz dežele v deželo, iz mesta v mesto jih preganjajo; pa ravno s tem se sv. evangelje naj hitrejšje po vsem svetu razširja. Tako „razodeva, kakor pravi Job, (5, 12.) Bog naklepe hudobnih, da ne morejo njih roke dopolniti, kar so bile začele“, da morajo ravno s svojimi hudobnimi namerami nehoté dobro pospeševati.

Kar pa 2. zlege na svetu zadeva, gotovo si jih pač večino ljudje sami iz svojega zadolženja nakopavajo. Navadni zlegi so: revščina in potreba, bolezn, skerbi in mnogotere žalosti. Ali kolikrat revščina in potreba le od tod pride, ker je človek postopa in zapravlja! Kolikrat kaka bolezen navstane od tod, ker je človek razuzdano živ! Kolikrat si ljudje sami s praznimi domišljijami in željami brez potrebe napravljajo žalosti in skerbi, ali s prevzetnostjo,

z lakomnostjo, z nevoščljivostjo in s hudobnimi jeziki življenje grené, in so tako marterniki samega sebe in nadležniki svojega bližnjega. — Poslednji studenec, iz kterega izhajajo ti zlegi, je vendar izvirni greh. Ne Boga, ampak sami sebe moramo na svetu za voljo zlegov tožiti; zakaj ko je Bog svet vstvaril, bil je lep prijeten raj brez slehernega trpljenja, le mi smo s svojo nepokorščino njegovo lepo, mojstersko delo pokazili. Ali Bog ve tudi to spako in skazo svojega dela k dobremu obračati. Posebno služijo zlegi v božjih rokah.

a) zato, da hudobne kaznuje in k spreobrnjenju in k pokori napeljuje. V naročju sreče godi se človeku predobro. Misli si, da lahko brez Boga živi, in zato zapusti enako zgubljenemu sinu svojega očeta, ter se degá po ptujem za sladnostmi življenja in jih vživa. Potreba pa ga pripelje, da si sklepa, da se zopet nazaj verne k očetu in spozna: „Oče, grešil sem zoper nebo in zoper tebe!“ Tako so Izraelovi otroci velikrat na svojega Boga pozabili, njega, „studenec žive vode zapustili in si kapnice skopali, kapnice prederte, ki ne morejo vodo deržati“. (Jer. 2, 13.) Ali, kedar jih je dal v roke sovražnikom, kedar je smert med nje poslal, tedaj so se zopet k njemu vrnili in ga iskali.

• Zlegi v božjih rokah služijo

b) zato, da dobre pred grehi zavaruje. Nič ni bolj kužnega in nevernega, kakor časna sreča. Enaka je tistemu strupu, ki po sami sapi v serce človekovo zleze ter mu zavda. Bog pozna kako zapeljive da so časne dobrote. Zato dobrim semtertje pošilja revščino in jih varuje pred veliko grehi, ki iz bogastva izvirajo. Drugikrat jih s kako boleznijo obiskuje, in jih s tem varuje pred kužnim strupom razujzdanega razveseljevanja. Nobeden iz med nas ne more previditi vseh nevarnost, kterim je v sreči izpostavljen in v kterih bi se bil tudi globoko pogreznil, ako bi ga Bog po kaki nesreči ne bil od tega otel. — S časnimi zlegi pa Bog pravične na dalje tudi poskuša in očiščuje. Zakaj služba, v sreči Bogu storjena, nima posebne cene, ker ne stane veliko truda in zmiraj donaša časnega plačila. Ako bočemo pravi in zvesti služabniki božji spoznani biti, morajo nas udariti nesreča in tako poterditi. Vsak ima pa tudi, naj bo še tako pobožen, kakšne napake in pregreške nad sebo, in toraj očiščevanja potrebuje. Zato jim Bog večkrat kakšno terpljenje pošlje, da jih te žindre in nesnage čisti, dokler so za čisto zlato spoznani. Sv. Frančišek Sal. pravi: „Enaki so brusu; ker ravno tako, kakor brus od meča rijo vzame, tako zlegi duši dajejo zgubljeno svitlobo“. Navadno to obiskovanje, kakor pri Jobu, le nekoliko časa terpi. Kedar so pa dosti poskušeni, se oblaki sreče skrijejo, in zopet se svitlo solnce na nebu prikaže.

In tu se veči del razodeva, da je bila videzna nesreča prav za prav le sreča pobožnemu. Med veliko drugimi takimi izgledi naj vam le tega le povem: Nek pobožen Angličan se je hotel na barki iz Irlandije domu peljati. Primeri se pa, da gredé v barko pade in si nogo zlomi. Njegovi prijatli ga milujejo; on pa jim reče: „Pustite milovanje! je že dobro, gotovo zame najbolje“. Ko ga vprašajo, kako bi moglo to kaj dobrega biti, da si je nogo zlomil, odgovori jim: „Božja previdnost to bolje ve, kakor jaz; zato pri tem ostanem, da je to zame gotovo najbolje“. Kmalu potem se je pokazalo, da je imel prav. On ostane v Irlandiji, barka pa jadra čez morje proti Angliji; ali po viharju zanešena trešči ob škalo in se razbije, in vsi, ki so se na njej bili, potonejo. Tako mu je toraj ta nesreča življenje otela. Pravičnim Bog zleže pošilja

c) zato, da v njih čedalje bolj popolnoma prihajajo. On dela z njimi, kakor mi z oljkinim ali tertinim sadom. „Oljka, pravi sv. Frančišek, le pod tiskarno žlahno olje daje, in grozdje se le po padli slani mehča in le pod silo tiskarne daje sladko pijačo“. V tacih zlegih se pobožni Boga, kakor otroci svojega očeta, terdno oklenejo. Tu se uterjujejo ponižnosti videvši, da je le ona roka, ki jih zamore oteti. Tu se ukoreninjujejo v ljubezni do bližnjega. Tu serce na čudno vižo v poterpežljivosti kakor jejekleno dostane in se za zveličanje v nebesih pripravlja, kakor sv. Pavel od sebe piše rekoč: „Mi se še celo s svojimi nadlogami hvalimo, ker vemo, da nadloga poterpežljivost dela, poterpežljivost poterjenje, poterjenje pa upanje, in upanje ne bo osramoteno“. (Rimij. 5, 3 - 5.)

Kdor bi s tem razlaganjem, čemu je greh in čemu so zlegi na svetu, še ne bil zadovoljen, ta naj pomisli, da mi v svoji kratkovidnosti na tem svetu Božjih namenov kratko malo ne moremo spregledati, da jih bomo pa spregledali potem, kedar ta noč spred naših oči pade, in bo zasijalo nad nami solnce pravice božje. Takrat se nam bo godilo, kakor nekemu romarju, ki je vedno na svetu marsiktere naprave grajal, in si voščil, naj bi bilo drugačno. Kar je bil nenadama svoje zmote prepričan. Ko namreč enkrat hodi po nekem divjem samotnem kraji, pride k mali cerkvi, in poln spoštovanja stopi na njen prag. Tu vidi cerkveno zidovje brez vsega lišpa in lepoticja, in na mestu podobe v oltarji je bilo neko okno. Šipe tega okna niso imele nič podobe in so bile črnkastorudeče pomalane. Nikjer ne vidi lepotic in reda, vse je nekako narobe. Zatorej pravi: „Ta malarija mi je pač res prava podoba sveta. Tako brez vsega reda in pravilnosti se tudi na svetu vse godi“. Komaj po izpregoveri, kar se oblaki pretegajo in solnce posije ravno na malarijo tistega okna. In glej! na enkrat se mu prikaže krasna slika, namreč goreč ternjev germ, v katerem je bilo ime božje zapisano. Nekoliko od tega germa

proč se je videl Mojzes, ko je na obrazu ležal, in videla se je tudi zelena trata, kjer so se njegove ovce pasle. Videzna nerodnost se mu zdaj naj lepši red in najlepša pravilnost razodene. Razjasni se mu pa tudi v njegovi duši, ter zakliče: „Da, svet je tej podobni enak; zakaj vse na njem se nerazsvetljeni človekovi pameti vidi nerodno. Kedar bo pa nad nami, kakor zdaj nad to podobo, solnce pravice všlo, takrat se nam bo tisto, kar se nam zdi nerodnost in zmešnjava, videlo v najlepšem redu in soglasji“; ter sklene rekoč: „Zatoraj veruj zdaj in moli; kar Bog stori, skaženo nikdar ni!“

S k l e p.

Toraj, kristjani! „izročujmo Gospodu vse svoje pota, on bo že naredil“. (Ps. 36, 5.) Z božjo previdnostjo se tolažimo ob urah stisk in nadlog, in že ime: Božja previdnost“, naj v ušesih slehernega nesrečnega in zapuščenega prijetno doni, kakor glas rešivnega angela, in ta glas naj ga žalostnega tolaži, in objokanemu obriše solze. Posnemovaje izgled pobožnega Joba recimo: „Kar Bog hoče, kakor On hoče, kedar in dokler hoče, zato, ker On hoče, naj se vse zgodi! Gospodovo ime bodi češćeno vekomaj!“ Amen.

Pridiga v god sv. Lovrenca.

(Sv. Lovrenc nam lep izgled; gov. A. P.)

„Kakor zlató v peči jih je skušil“. Modr. 3, 6.

V v o d.

Sv. Krizostom je nekda j od velikega aposteljna Pavla rekel: „Ako se čudite vi delom sv. Pavla, ki ga vidite mertve v življenje buditi, se jez Pavlu veliko več čudim, ki ga v verige vklenjenega in v temno ječo zapertega ugledam“. To so besede imenovanega sv. učenika. Ravno tako jez rečem: Ako se je nekda j Rimsko mesto keršanskim čednostim sv. Lovrenca čudilo, ker ga je vidilo v cvetju njegove mladosti tako čisto živeti, vse zaklade in premoženje nbogim deliti, za čast božjo se s toliko serčnostjo poganjati, s samim znanjem križa slepim pogled dajati: Čudim se jez veliko več sv. Lovrencu, ko ga na razbeljenem rožu ležati, v strašnih mukah in martrah premišljujem; zakaj ne čndeži, ne dela vnane pobožnosti niso gotove znanjja, po kterih se prava čednost in svetost spoznava, ampak križ, preganjanje, terpljenje in nadloge, martre in bolečine so peč, v kteri Bog, kakor zlato v ognju, čisto ljubezen človekovo skuša, in svoje svetnike pred svetom povličuje, kar je zlasti nad sv. Lorencem očitno storil, in kar vam njemu v čast, nam pa v podučenje zdaj na dalje razkazati hočem — namreč: — Sv. Lovrenc, čudo čednosti in ljubezni do Boga, skušen in očiščen v martrah in bolečinah; to njemu v čast. — Tako tudi naša čednost in ljubezen do Boga; če prava čednost in ljubezen biti hoče, mora skušena in očiščena biti v terpljenju in nadlogah; to v naše podučenje.

K temu nam Gospod! svojo milost in pomoč dodeli, na prošnjo Marije, kraljice angeljev in marternikov, in sv. Lovrenca, prečudnega in častitega marternika.

Razlaga.

Veliko terpljenje in bolečine brez mermranja, radovoljno in z voljo prenašati, je gotovo znamenje prave čednosti človeka na svetu; veliko terpljenje in bolečine z hvaležnostjo sprejeti, z veseljem in radostjo prenašati, je znamenje posebne, še obilniše čednosti; po večem terpljenju in bolečinah pa hrepeneti, in si jih kakor prijetnih, veselih reči voščiti in želeči, je čudo nar večje popolnosti, blage čednosti človeka. — Tako čudo keršanske čednosti nam današnji praznik nad sv. Lovrencem skazuje. Noben lakomnik tako željno po blagu in dnarjih svojih rok ne steguje, noben napuhnež tako željno po nečimurni posvetni časti ne hrepeni, noben mehkužnik naravnih slast in veselje tega sveta tako goreče ne želi in ne išče, kakor je sv. Lovrenc marter in terpljenja želel in po njih hrepenel. Noben drug ne more bolj njegovih večnih želj dopovedati, kakor on sam, ali namesti njega sv. Ambrozi, kateri je le te znane besede iz njegovih ust zapisal, ki jih je za papežem Ksikstom z britkim zdihovanjem govoril in klical: „Kam greš, oče! brez svojega sina? kam hidiš, sveti mašnik! brez svojega služabnika? Nikoli nisi sv. daritve opravljal, da bi ti jaz zraven služil ne bil — in zdaj greš, in me samega puščaš? Ali si nad menó kaj napčnega našel, kar ti ne dopade, da me zdaj nočeš svojega tovarša imeti? Le še enkrat me skusi, ako ne boš nad meno vselej in povsod zvestega služabnika našel“. Kam je Ksikst takrat šel, moji poslušavci? Ko bi bil na kako veselico ali na pojedino šel, ali bi ga bil sv. Lovrenc priserčnisi, da bi ga spremil, prositi zamogel? Toda vse drugam je bila njegova pot: od serditih vojakov je bil zvezan in vklenjen, in na morišče vlečen, da bi bil z mečem ob glavo djan, kakor rimske bukve marternikov spridučejo, ali kakor Prudenci meni, da bi na križu umrl. To je bilo, kar je sv. Lovrenc tako zlo želel; od take smerti ločen biti, bilo je njegovo toževanje. — Zatoraj je še tekel za njim, in ga prosil s solznimi očmi: „Vzemi me vendar sebo, moj oče! in glej, če ni tisti, kteremu si telo in kri Jezusa Kristusa deliti izročil, tudi pripravljen, svoje telo in svojo kri darovati za njegovo ljubezen in vero. Če se ti smilim jaz, tvoj učec, spomni se, da je Abraham clo svojega lastnega sina Bogu v dar zaklati hotel; da je Peter sv. Štefana pred sebo v martro in neznano smert poslal; stori tudi ti z menoj tako. Vse zaklade, ki si jih meni izročil, razdelil sem ubogim; nič drugega več nimam, kakor svoje življenje, o nikar ne bodi tako neusmiljen do mene, da bi meni ne privoščil, to svoje življenje darovati svojem Bogu“. Potolažen

bodi. Lovrene! kmalo bo spolnjena tvoja želja, tvoja žeja, zavoljo Jezusa Kristusa terperi, popolnoma ogašena. „Nikar ne žaluj, moj sin, mu Ksikst na njegovo zdihovanje odgovori, ne bom te zapustil; kamor zdaj jaz pred tebo grem, boš čez tri dni za meno prišel, in boš še veliko hujše matre prestal, kakor mene zdaj čakajo“. „O čudna tolažba!“ ves zavzet pravi sv. Avguštin. Kteri človek je kdaj slišal, da bi kdo s prihodnjim terpljenjem koga tolažiti mogel? Ne reče mu: Ne žaluj, moj sin! preganjanje bo nehalo, in nič hudega te zadelo ne bo; zakaj taka tolažba bi ga bila še bolj užalila — temuč: Ne žaluj, kamor jez pred tebo grem, boš za meno prišel; ne žaluj, zakaj še hujše terpljenje tebe čaka.

In zares! svetnik ga je skusil. Ne bom na dolgo razkladal neizrečene grozovitnosti, ki jo je cesar Valerjan do njega skazal; ne dopovedoval od šib in bičev, s ktiremi je najpoprej po celem životu do kervavega raztepen bil; ne od razbeljenih železnih ploš, s kterimi je od tal povzdignjen od vseh strani žgan bil; ne od tistih s svincem nalitih in obtežanih kol in gorjač, s kterimi je bil potlej tako razbičan, kakor se bere v popisu njegovega življenja, da se je zdelo, kakor bi v stopi stert in stlačen bil; ne od tiste neznane mesarske klopi, na ktorej je, ker se od svoje vere nikakor ni odverniti dal, z rokami in nogami razteg-njen, z železnimi kaveljni in grebeni ves razmesarjen bil, kako da je meso v koscih od njegovih kos'i odpadalo. Prevdarite moji kristjani! ali bi ne bilo že to zadosti, nar bolj jakemu junaku serčnost vzeti, ga ugnati in uktrotiti? Kako pa je bilo našemu svetniku v teh martrah pri sercu? ali je bila njegova želja terpeti že nasitena? O naka! vse to je bilo po njegovi misli le tepenje, ki sicer otroke, ne pa v čednosti vterjeno in od ljubezni do Boga goreče serce pravega, vnetega kristjana ostrašiti zamore. V tolikem terpljenju trinoga zasmehnje rekoč: „Jez častim svojega Boga in se ne bojim tvojega terpinčenja. Stori, kar hočeš, z menoj, le nikar ne nehaj me martrati. Če morem pri tebi milost doseči, prosil bi te, da se mene ne usmili, ampak da moje telo, kolikor zamoreš, še na dalje terpinči: ne bojim se tvojih marter“. Torej le na noge, trinog! ker želi, usliši mu njegovo prošnjo, z vsem svojim umom, z vso močjo si prizadeni in mu pokaži, koliko zamoreš, da se bo tebe, kakor misliš, bati učil.

Razkačeni cesar, da bi svojo jezo ohladil in kervavoželjnost utolažil, ukaže zdaj novo orodje za martranje prinesiti, kakoršnega svet nikoli še videl ni, in ga mu je le peklenski duh v misel dati zamogel. To je bil železen rož, in pod njim zažgano oglje, nad kterim je tako raztepenega in razmesarjenega Lovrenca ravno kakor v to napravljeno ribo peči dal. Nas groza sprehaja, in se tresemo, če se tega le zmislmo; tisti, ki je vse to občutil, se tresel ni. Krist-

jani! kako strašno terpljenje, na to vižo v ognju pečenemu biti! Nobene martre ni, ktera bi hujša in ojestrejša in občutljivša bila, kakor ogenj. Ne jeklo in železo in nobena skala tako terda ni, da bi sili ognja zoperstati zamogla. Le v gorečo svečo derži svojo roko, in glej, če boš prenašati v stanu. Ali če živ ogorek na roko prileti, kako hitro se ne otrese? Kar je pri ognju še dobro, je to, da je martra v njem scer velika, pa da dolgo ne terpi; zakaj ker je njena moč prehuda in presilna, človeku kmalo življenje vzame, in tako njegovim bolečinam z naglo smertjo konec stori. Toda tudi tega polajška sv. Lovrenc ni imel, da je njegova prečudna keršanska čednost in ljubezen božja pred vsem svetom se razkazala. Niso ga položili na zažgano germado, kakor nekatere hudodelnike, kateri so živi sožgani bili. Na germadi so precej od plamena in dima zadušeni le nekaj minnt živeli; kmalo ko so hudega ognja vročino in žerjavico komaj občutili, jih je ogenj usmrtil. Vse drugači so grozovitneži z našim svetnikom, služabnikom Kristusovim delali, tako nagla smert se jim je prenagla zdela. Ni bil na enkrat umorjen, sv. Avguštin od njega pravi, ampak v ognju je bil martran, in prisiljen, počasno smert storiti. In kako je tudi drugače biti moglo? Ležal je na povzdignjenem železnem rožu, spod kterega je vročina žive žerjavice v njega tiščala; videl in čutil je sam, kako mu ognja vročina kožo vkup vleče in smodi, kako se kite in žile kerčijo in tergajo, kako muzek v kosteh, in kri v žilah, oserčje v telesu vre, kako verši, ko se v kapljicah na žerjavico odteka; in v teh grozovitnih martrah še smerti ne najde, ktera bi njegovim bolečinam konec storila. Moj Bog! kako neznano terpljenje, v ognju tako počasi umirati!

O vi serčni marterniki, ki ste za čast Jezusa Kristusa terpeli! Čudim se vaši poterpežljivosti, ki ste jo v martrah skazali, če mislim na mesarske klopi, na kterih ste terpinčeni, — na zmerznjeno vodo, v katero ste vtopljeni, — na pšice in sulice, s kterimi ste prebodeni, — na meče in sekire, s kterimi ste ob glavo djani, — na križe in kolesa, na ktere ste obešeni in navezani, — na leve in tigre, ki ste od njih zob požerti in zdrobljeni bili; le stermé mislim na to, kako v slabem mesu, v trohljivi natori prebivati zamore tak pogumen duh, kateri vse to s poterpežljivostjo in veseljem premaga. Pa vendar (ne zamerite mi, nočem vam vaše hvale in časti le količkaj kratiti) rečem, da so te vaše martre, kakor koli častita je njih zmaga, le slabe in majhne proti martram sv. Lovrenca bile. Voda, pšice, sulice, križi, meči, kolesa, tigri, levi so reči, ki so vam krono zmage hitro zadobile, le kratko je bilo bojevanje, in kmalo je bila zmaga storjena. Toda ognjena postelj sv. Lovrenca mu je vojskovanje silno podaljšala, in njegovo zmago storila toliko častitljivšo; zakaj sv. Ciprijan pravi: „Tisti le en-

krat premaga, kdor terpljenje hitro dostane; kdor pa tolike martré in bolečine tako dolgo terpi, veliko častitih kron zadobi“.

In kaj reče sv. Lovrenc na tem svojem strašnem ležišču? Ali ne začne tožiti in zdihovati in usmiljenja prositi, ker se s svojim kuhanim in pečenim telesom elo svojim morivcem smili? Poslušajte, kako kliče kervotoka, ga z norčevanjem še zasmehuje in na sramoto postavi rekoč: „Že sem dosti pečen po eni strani; odreži, če se ti ljubi, in jej, da svojo kervoželjnost nasitiš; daj me obrniti, da bom še po uni strani pečen. Lej, koliko prašam za tvoj ogenj. Uči se enkrat, revni človek! da tvoja žerjavica, s katero me terpinčiti hočeš, meni v polajšek služi“. Poslušajte njegovo zdihovanje proti nebu, kar ni bilo družega kakor vešela hvala in zahvala za veliko gnado, da ga je ljubi Bog zavoljo svojega imena toliko marter vrednega storil, ker je rekel: „Zahvalim se ti o Gospod! da sem zaslužil, iti skoz tvoje vrata — priti skoz to žerjavico v večno veselje. Sprejmi, o Gospod! to daritev sebi v prijetni duh. Kar sem in kar imam, prejel sem od tebe; glej, vse to naj se zde v tem ognju na živi žerjavici v tvojo čast in hvalo povzije“. Kristjani! ali je angelj brez občutljeja in brez telesa, kateri tako govori? ali je človek v občutnem telesu, kateri je vse občutenje zgubil? O naka! „moja moč ni moč terde skale, je tudi on lahko z Jobom rekel, moje meso ni iz brona“. Dobro je čutil vse bolečine, toda notranji plamen njegove ljubezni do Boga je močnejše gorel v njegovi duši, in je v nji vnel želje do terpljenja, kakor je plamen vnanjega ognja žgal njegovo telo. Notranje veselje, ki je iz ognja ljubezni božje izhajalo, je storilo, da mu je v plamenu vnanjega ognja dopadlo, in je sam sebe srečnega štel, da je v čast svojega preljubeznjivega Gospoda tako pečen in martran bil. Zatorej pravi sv. Avguštin: „V primeri s tisto žerjavico, od ktere je njegovo serce gorelo, je njemu podkurjena žerjavica njegovih morivcev le hladna rosa bila“.

Tako ljubeznjivi moji! je naš marternik, sv. Lovrenc, terpel — tako je sklenil svoje časno življenje, in je s svojo nepremagljivo stanovitnostjo in gorečo ljubeznijo do Boga zadobil večno plačilo, posebno častljivo krono v nebesih. S svojo neizrečeno gorečnostjo in poterpežljivostjo on v sramoto deva nas vse, kateri si za čast božjo in za zveličanje svojih duš tako malo prizadevamo, da nas vsaka nar slabša stvar, vsako nar manjše opravilo, da nas toliko praznih izgovorov od prave skerbi za naše duše nazaj derži in odvračuje; v sramoto deva nas vse, kateri se vsaki še tako majhni zopernosti, nadlogi in težavi precej v nevoljo pripraviti damo, in nič prave, keršanske poterpežljivosti nimamo in ne poznamo; v sramoto deva vse tiste nemarne kristjane, kateri si še eno uro ne upajo in nočejo v cerkvi sterpeti, in zavoljo Boga nekoliko vročine

prestati, in kakor gre, božjo službo opravljati, ki se zavoljo za-
služka, zavolj svojega trebuha celi dan, celi teden v hudi vročini
pariti, potiti in truditi morajo. Pa — da ne bom danes, ta veseli,
častitljivi dan svojega in vaših sere z žalostjo in nevoljo napolnil,
pustimo te narodneže iz misel, in se k sklepu moje pridige še v
serčni molitvi k našemu svetniku in patronu obrnimo:

S k l e p.

Častitljivi marternik, preljubi sv Lovrenc! sprosi nam vsem
prave keršanske potepeljivosti v terpljenju in nadlogah; sprosi
nam prave keršanske ljubezni in svete gorečnosti do službe božje,
in prave resnične skerbi za naših duš v zveličanje; sprosi nam gna-
do in srečo da tudi mi za tebo v nebeško prebivališče izvoljenih
pridemo, in večnega plačila in tistiga veselja deležni postanemo,
kterega ti zdej tam vživaš v svetih nebesih! Amen.

Pridiga za praznik vnebovzetja Dev. Marije.

(Marijina smert, njen pogreb in njeno vnebovzetje; Gov. F. R.)

„Kdo je tista, ki se vzdiguje iz puščave sladkega veselja polna?“ Vis. pes. 8. 5.

V v o d.

Den za dnevom in leto za letom se spolnujejo lepe besede
Device Marije, ktere je izrekla ona ko mati božja svojeji teti
Elizabeti: „Od zdaj me bojo povelicevali vsi rodovi“. Od začetka
kerš. vere noter do današnjega dne se je glasila njena čast in

hvala v pravi cerkvi božji, čeravno so krivoverci in hudobni ljudje jo zaničevali ali celo preklinjevali. Da Mati božjo počastimo, temu praznujemo tudi danes god vnebovzetja prečiste Device Marije. Mi se hvaležno spominjamo tistega dne, ko je bilo neomadeženo truplo Matere božje z njeno prečisto dušo vred v nebesa vzeto.

Pravo veselje do Device Marije je na človeku znamenje pobožnosti; pravo počeščenje Matere božje je pa nam pripomoček do zveličanja. Da bi pa obudila milost božja v nas pravo veselje do Device Marije, in da bi jo mi vselej radi in po vrednem častili: zategavoljo vam hočem razložiti, kaj nam sveta pravljica pravi

I. O Marijini smerti,

II. o Marijinem pogrebu,

III. o Marijinem vnebovzetju.

Devica Marija, božja Mati! prosi pri svojem Sinu za nas da bo naše premišljevanje Bogu dopadljivo, tebi na čast, nam pa koristno. V imenu božjem začnem, p. m.

Razlaga.

I. Premišljujmo toraj smert prečiste Device Marije: Preden je mati božja slovo vzela od tega minljivega sveta, izvolila si je za stanovanje tisto hišo, kjer je obhajal naš zveličar s svojimi apostelji zadno večerjo, in kjer so apostelji z Marijo vred sv. Duha sprejeli. Bližala se je njej tista zaželjena in srečna ura, v kateri bi imela s svojim Sinom se za večno združiti. Skončavali so se njeni dni v tej solzni dolini, pa ne zavaljo kake bolezn, ampak samo in edino le zavaljo njene goreče želje, zavaljo njenega preserčnega hrepenenja, da bi mogla se združiti s svojim božjim Sinom Jezusom. Angelj iz nebes je prinesel jej to veselo naznanilo, da bo ona zapustila svet; in Marija je odgovorila njemu, kakor prej angelu Gabrielu: „Glej, jaz sem dekla Gospodova, zgodi se meni po tvoji besedi“. — Ko je Marija to zaželjeno oznanilo sprejela, potem je šla še enkrat svete mesta obiskovat, na katerih je njen sv. Sin terpel in umerl; zadnjikrat je od njih, posebno pa od gore Kalvarije milo slovo jemala, potem se je podala v svojo tiho izbico, da bi se tam za svojo smert pripravila.

Sveti apostelj Janez, kteremu je zveličar še na križu svojo sveto mater izročil, on je to povedal vernim okolj Jeruzalema. Od vseh krajev so pribitele položne duše, da bi deviško mati božjo še enkrat vidile, in da bi še enkrat slišale njene nebeško-tolaživne besede. Truma angeljev je prihajala zadnje dni k Mariji, in njim je ona govorila: „O vi angelji božji, če me le ljubite, povernite se v nebesa nazaj in povejte mojemu Sionu Jezusu, da ljubezni do njega umiram“. Sveti Janez Damascan nam pove, da je svojej umirajoči Materi Jezus z lastno roko sv. popotnico podal rekoč: „Vzemi moja ljuba Mati! tisto telo, ki si ga meni podelila“. — In glej od božjega duha poklicani stopijo v tem trenutji vsi sveti aposteljni iz različnih krajev sveta v tiho izbico: vsi žalostni pokleknejo okoli njene smertne postelje, se jokajo, molijo, se čudijo in Boga hvalijo. Duša Marijina se je zdaj razvezala telesnih vezi, in kakor lepa Golobica Gospodova se je vzdignila k Jezusu gori proti nebesom.

Tudi mi, ljubi kristjani! bomo kedaj lahko in mirno se ločili od tega sveta, ako je bilo naše življenje lepa priprava za srečno smert. Pobožnemu kristjanu je smert le dobra prijateljica, ki ga pelje v tisto deželo, kjer ni več nobene noči, ne žalosti, ne terpljenja, kjer ga čaka dobri Oče nebeški. Gotova je smert, ura pa ni nam znana, zatoraj bodimo vselej pripravljeni, da bomo kedaj mirno svet zapustiti zamogli.

II. Pogledjmo zdaj tudi pogreb prečiste Device Marije. „Žlahtna v očeh Gospodovih je smert njegovih svetnikov“, pravi kralj David v svojih psalmih (115. 6.). Žlahten je pa bil tudi pogreb najbolj svete Device, Matere božje Marije. Njeno truplo so po navadi tistih krajev vpalzamirali, to je z žlahtnodišečimi mazili pomazilili. Z ljubeznijo, in rekel bi, s sveto zapravlji-vostjo so verni nanosili veliko žlahtnodišečih mazil in najlepše tančice. V nje so povili njeno blažno truplo, ga položili na ovenčane pare ter ga z belim pertom pokrili. Lepše kakor vse to je pa dišalo njeno sv. telo, telo najlepše Device, Matere božje.

Ko so Marijinemu truplu skazali vso ljubezen in zadnjo čast, tedaj so ga vzdignili in sami sv. aposteljni so ga nesli proti oljski gori na vertič Getsemani. Za parami so šli prvi kristjani psalne prepevajoči, goreče baklje v rokah deržeči. Ko pridejo do pokopališča, vsi žalostni postojijo, in žalostni položijo aposteljni sveto truplo v zemljo. „Tri dni in tri noči, tako piše Juvenal Jeruzalemski patriarh so aposteljni z vernimi vred na grobu prečiste device prečevali, so svoje glase in pesmi z angelji združevali, [kteri ves ta čas z nebeškim petjem niso prenehali“.

Kristjani moji! to je bil pač izgleden in pobožen pogreb; ka-

košen bo pa naš pogreb, ali bomo temu podobnega kedaj vredni? — Kako pa pokopljemo mi svoje rajne? Ni še zadosti, da je spremljamo do groba, in da smo zraven, kedar se sveto opravilo za njimi opravlja. Za rajne moramo moliti in njih duše usmiljenja božjemu priporočevati; dokler živimo jih nikdar pozabiti ne smemo. Skazujmo rajnim milost po naših predprošnjah za nje, da tudi mi kedaj pri Bogu milost najdemo. — Lep je bil Marijin pogreb, še lepše je bilo pa to, kar je za njenim pogrebom sledilo. Jaz menim in vam hočem pokazati:

III. Čestito vnebovzetje prečiste Device Marije. — Tretji den potem, ko so s toliko častjo in žalostjo položili Marijino truplo v grób: potem je prišel ne brez čudeža sv. Tomaž v Jeruzalem, kateri pri Marijini smerti ni bil zraven. Žalostno naznanilo njene smerti ga je močno užalilo in on priserčno prosi, naj mu grob odprejo, da bi Mater svojega Gospoda še enkrat viditi zamogel. Ko grob odprejo, najdejo v njem le samo tančico, v katero je bilo Marijino truplo zavito, nekaj suhih cvetljic in dišav, trupla pa ni bilo več.

„In kako bi tudi, pravi sv. Janez Damaščan, trohnoba tistega trupla smela se lotiti, v katerem je življenje bilo spočeto. Za Marijo je bila ravna, vglajena in lahka pot v nebesa. Če se bojo tam, kjer je Kristus, znašli tudi njegovi učenci; kako bi on pred vsemi drugimi ne vzel svoje matere k sebi?“ — Nebeške trume, vidivše Marijo med angeli s toliko lepoto v nebesa priti, so klicale jim stermeče naproti: „Kdo je tista, ki se vzdiguje iz puščave sladkega veselja polna?“ „Mati božja, Devica Marija“ tako je odmeval odgovor po svetih nebesih.

Verni kristjani! tudi nam bo enkrat treba grob zapustiti in iti pred Boga, ko bo trobente glas vse rajne budil od smerti. Ali bomo tudi mi spremenjeni in veseli vstajali? Ali bojo tudi nam angelji veselo nasproti šli in nam čast prepevali? Ali bomo sprejeti med tiste, kateri bojo nebeško veselje dosegli? — O živimo vselej tako, da bomo tega vredni spoznani! Ti pa, večni Bog, daj nam vsem to milost, da ne bomo slišali ojstrega glasu tvojega „bežite od mene“, temuč prijazno tvoje vabilo: „Pridite z menoj in posedite nebeške kraljestvo, ki je vam pripravljeno“.

S k l e p.

Keršanske duše! pokazal sem vam mirno in sveto smert preblazne Device Marije, da bi vi po prav pobožnem življenji sebi Marijinej podobno smertno uro iskali. Pokazal sem vam tudi njen prelepi pogreb, da bi vi rajše in z večjo pobožnostjo trupla rajnih spremljali do groba, in Boga za nje usmiljenja prosili. Pokazal sem vam tudi častitljivo in veselo vnebovzetje Device Marije, da bi se obudile v nas želje, kedaj k njej v nebesa priti in na večno se z njo veseliti. Amen.

Pri ponovljenih altarjih.

(Govoril J. S.)

„Stopil bom pred božji altar, pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost“. Ps. 42, 4.

V v o d.

Nikodem je bil velik gospod izmed judovskega zbora. Prišel je po noči k Jezusu, naj bi ga podučil v sv. veri. Naš Zveličar mu pa tudi tako lepo govori od ljubezni božje, da se človeku od veselja serce širi.

Ker je pa Bog nas toliko ljubil in nas še ljubi, je tudi naša naj svetejša dolžnost iz celega serca ljubiti Njega, ki je naše ljubezni naj bolj vreden.

Svojo ljubezen do Boga pa moramo v delih pokazati; dela te svete ljubezni so pa mnogotere. Med dela pa, ktere ljubezen do Boga rodi, po vsi pravici štejem tudi lepo skerb za keršanske cerkve, te prelepe prebivališča večnega Kralja. In se vam, preljubi moji! pri tej priložnosti zahvalujem, da ste me pri napravljanju novega zvona tako lepo podpirali; se od druge strani pa tudi srečnega štejem, vam od altarjev, ktere ste v tej cerkvi prenoviti dali, danes nekoliko govoriti.

Vsi skupaj pa prosimo sv. Duha, da vodi besede moje, ktere govorim Bogu v čast in v vaše duhovno veselje, razsvetli pa tudi vse vas, ki me z dobrim srcem poslušate!

Razlaga.

1. Gledam v katoliških cerkvah altarje, se mi zdi, kakor bi imel pred seboj goro Kalvarijo, na kateri se je sam božji Sin svojemu nebeškemu Očetu za naše grehe daroval. Pa to, kar se je godilo na gori Kalvariji, godi se še zdaj nekarvavo na vsakem posvečenem altarju. O kako častitljiv, kako svet je torej vsak posvečen altar! Kaj mora vendar prav za prav altar biti? So morebiti podobe svetnikov in svetnic božjih? Niso. Je morebiti tabernakel? Naka. Altar se prav za prav samo tista kamnitna tabla imenuje, v katero so nekateri ostanki trupel svetih marternikov ali marternic vloženi. Ta kamnitna ploša je od škofa s sv. križmo pomazana, s križem zaznamovana, in v to posvečena, da se na nji sv. maša opravlja.

2. Častitljivost altarjev bote, preljubi moji! pa še bolj spoznali, če vam povem, da altarji so že tako stari, kakor star je človeški rod. Sv. pismo nam pové, da sta že Kajn in Abel, Adamova sina, altarje napravljala in na njih Bogu v čast in hvalo darove zažigala. Ko je Noe iz barke stopil, zakolje nekoliko žival in ptičev, razseka in Bogu na čast požgé na altarju, katerega je postavil. Melkisedek je daroval kruh in vino, darovali so na altarjih Abraham, Jakob in drugi sv. očaki, darovali so Izraelci v shodnicah in tempelnu. S temi darovi so ljudje Boga čistili, ga posvetnih dobrot prosili, in se mu za prejete zahvaljevali.

3. Ko je pa naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus pred svojim britkim terplenjem slednjo večerjo s svojimi učenci obhajal, postavil je naj svetejši zakrament, in tako opravil prvi naj svetejšo daritvo sv. maše, katero so darovi stare zaveze le pomenjali. In veste, kje je Jezus to naj svetejšo daritvo sv. maše opravil? — Miza, na kateri so večerjali, je bil tisti altar, na kateri se je zgodil tota veliki čudež.

4. Kakor je Kristus storil, tako so delali tudi njegovi apostelni, ter so maševali, kakor jim je bil njih nebeški učenik ukazal. Ker še niso imeli cerkev, so se zbrali v hiši kacega kristjana, in tam daritvo sv. maše opravili. Imeli so pa že altarje, na katerih so maševali. Te altarje, ki so bili leseni, so seboj nosili, kakor delajo še dandanašnji misijonarji v Afriki, Ameriki, in po drugih krajih, v ktere je luč sv. vere še le malo prisvetila. Leseni altar, na katerim je sv. apostel Peter maševal, se še zdaj v Rimu pod kamnitem altarjem hrani. Tudi apostelni torej so imeli altarje in so jih držali v veliki časti; imeli so jih pa tudi prvi kristjani.

5. Kristjani, ki so ob času strašnega preganjanja živeli, so imeli prav revne altarje, večidel lesene, da so jih ložej seboj nosili, in bežali z njimi, kader je prišel strašni vihar kervavega preganjanja. Ob času velike sile jim je bil skoraj vsak kraj, kamor so prišli, altar. Revna miza, ali kamen, ali tudi grob, v katerem je kak sv. marternik pokopan ležal, bil jim je altar, na katerem so duhovniki naj svetejšo daritev sv. maše opravljali. Ali če so bili prvi kristjani že v ječah, bili ste včasi dlani kakšnega diakona altar. Diakon je namreč eno roko k drugi djal, in na njegovih dlanih je mašnik maševal. (Konec prih.)

Duhovske zadeve.

Goriška nadškofija. Č. g. Filip Kramer, je postal fajmošter v Dornberki; Šimen Gaberščik je imenovan za administratorja v Ajdovščini; č. g. Janez Likar se vrne za kooperatorja v Bovec, in v Log — Mittelbrett — pride za vikarja č. g. Franc Smrekar z Libušine; č. g. Ant. Červ za vikarja v Trento. — Umerli so: čč. gg. Andrej Vertovec, kurat v Ajdovščini; Jož. Konec, duh. pomočnik v Gergóri in Jož. Podberšič, duhoven v pokoju v Kobaridu. R. J. P.!!

Ljubljanska škofija. Sentmihelska lokalija je razpisana 7., lokalija na Polici 9., Savska fara 24. jun. Fara v Kовoru je podeljena č. g. Jož. Pretnarju, lokalistu v Stranjah, in stranska lokalija je razpisana 25. jun.; fara v Sostrem č. g. Antonu Fincu, fajm. v Železnikah, in ta fara je razpis. 25. Č. g. Germek Jože, fajm. na Studenem gre v pokoj, in fara je razpis. 28. jun. — Umerl je č. g. Burger Jože, dekan v Šmartnem pri Litiji (R. I. P.), in fara je razpisana 27. junija.

Terzaška škofija. Č. g. Hiacint Gotardis, bivši duh. pomoč. v Novem gradu (Cittannova) pride za duh. pomoč. v Buje; iz Buj gre č. g. Ambroš D'Ambrosi za administratorja v Umag; iz Umaga Jož. Miandrusič za kateheta v ljudske šole v Reni novi v Terstu; Peter Urseol de Gravisi, bivši v pokoju v Kopru, gre za duh. pomoč. v Otok (Isola); Janez Pretner, bivši duh. pomoč. v Kubedu, v Starado za kaplana; Vilhelm Vesel, bivši duh. pomoč. v Jelšanah, za administratorja v Klano. Umerli so: Č. g. Juri Jemic, bivši fajmoster v Kraju, Jož. Princ, bivši fajmoster v Klani, in Jakop Divo, bivši kanonik v Kopru, je bil, pridši po pravilu v Terst, umorjen in obropan v Terstu. R. J. P.